

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

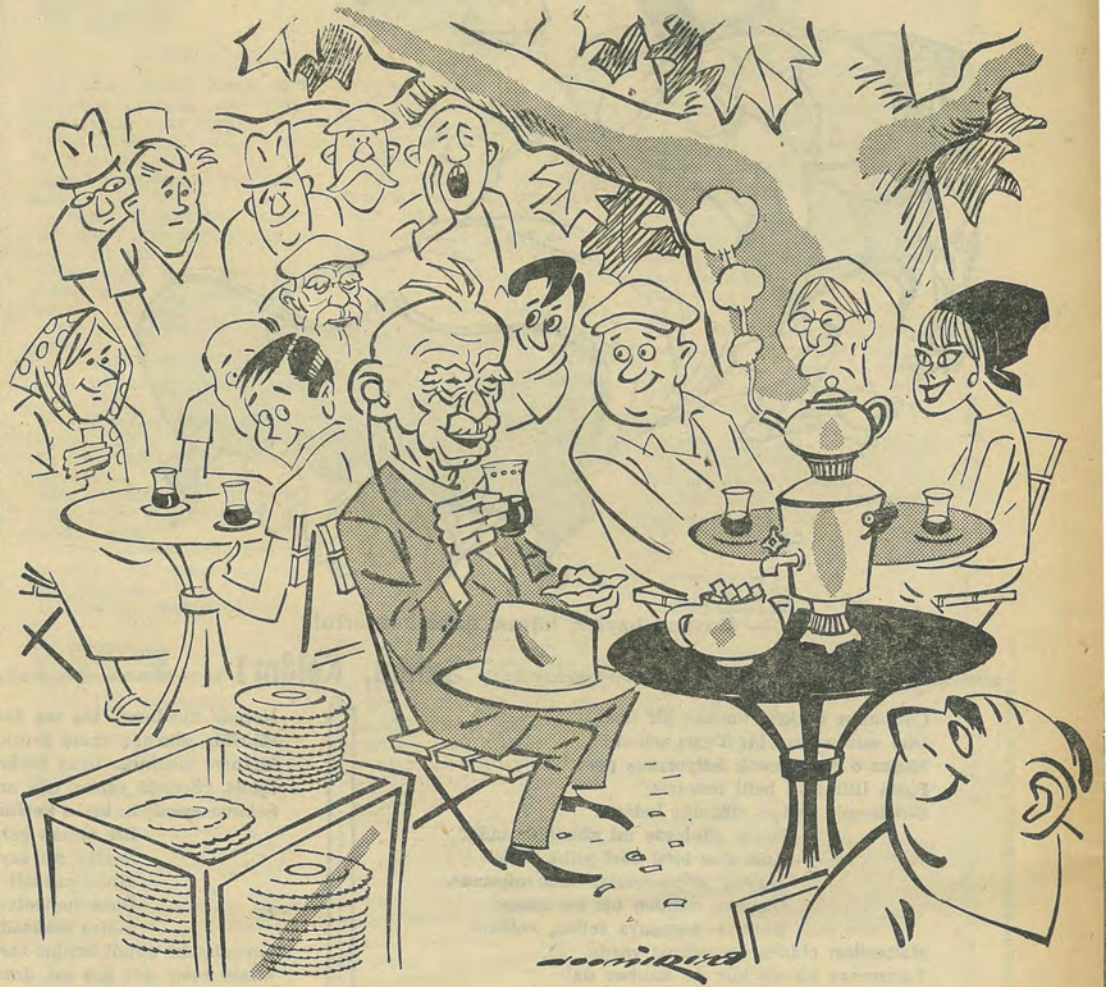
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Aklaka

1965
Seçim güzelleri!

Köylüye

**Bu yıl İstanbul'da doldurduk çile,
Razıyız en uzak bir köye bile:
Boğaz tokluğuna, bütün aile
Sizden esirgemez emeklerini!..**

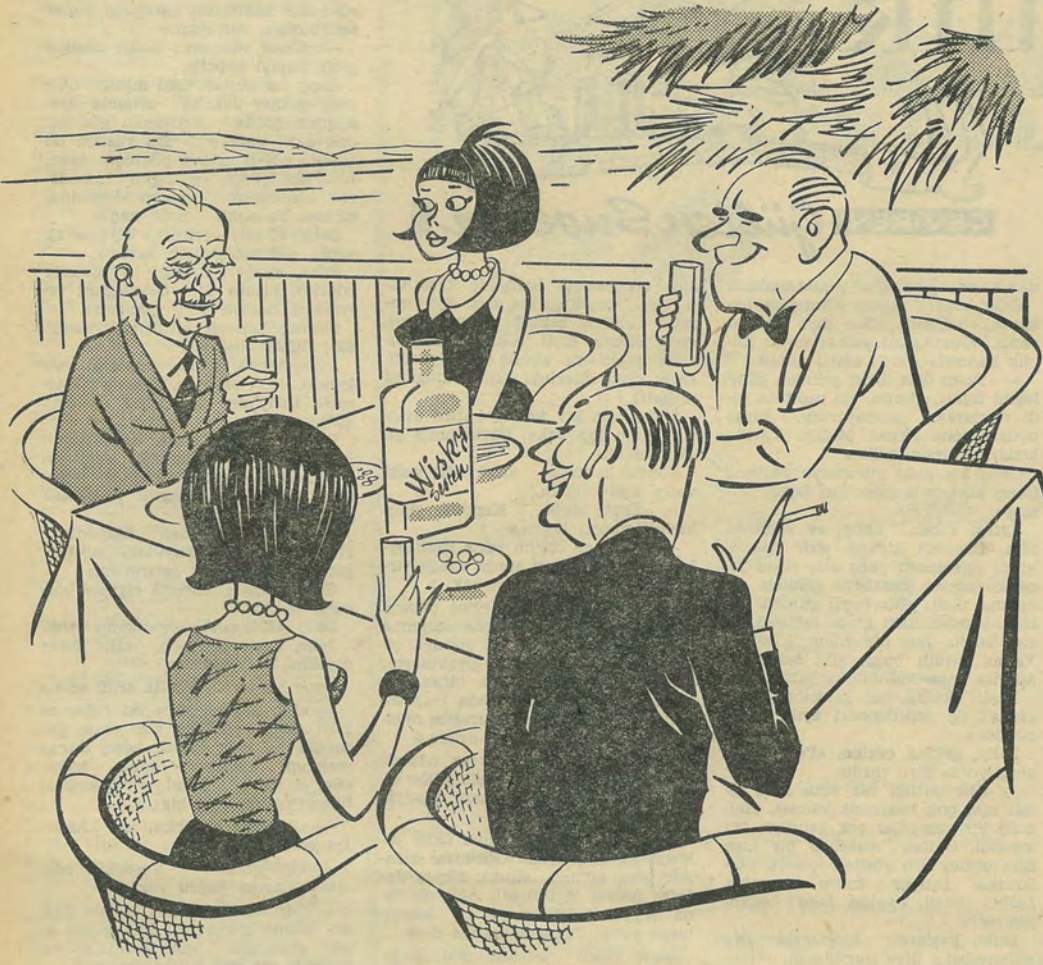
**Burada yaşamak sanmayın kolay,
Görenler ediyor bizimle alay!
Misafir gelsek de size birkaç ay,
Koklasak kırların çiçeklerini!..**

Soğuklar etti de açlıkla yarış,
Anamız ağladı billâhi bu kış!
Karışık değilmiş, halis buğdaymış,
Özledik oranın ekmeklerini!..

**Erkekler odunda, kızlar orakta,
Çalışıp dururuz her gün ayakta!
Isının kış günü yakıp ocakta:
Toplarız ahırın tezeklerini!..**

**Tek katlı evlere hepimiz hayran,
Doğrusu olacak samanlık seyran!
Süt, pekmez, kavurma, yumurta, ayran,
Senin kim beğenmez, yemeklerini!..**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Ortanın sağında!..

Mektup

Semirmiş tavuklar düşünür gündüz,
Kuzular ararız besili, gürbüz..
Rüyada kızarıp gelmiş görürüz
Yağlı kazlarını, ördeklerini!..

Gece altımıza bir kilim serin,
Yeter ki bir parça yiyecek verin..
Kavunun tatlısı olsun sizlerin,
Biz bal gibi yeriz keleklerini!..

İrgatlık ederiz biz kadın erkek,
Dinlenir, rahata erersin gerçek:
Çınarın altında her gün uyku çek,
Bekleyip kovarız sineklerini!..

Emret.. Çift süreriz, budarız ağaç,
Tek biz olmayalım namerde muhtaç!
Karımız, kızımız, ellerde bakraç,
Ağılda saçarlar ineklerini!..

Ne kadar uzakta olsa da dere,
Sabah su taşırız bütün evlere!
Odayı süpürüp, sereriz yere,
Akşam ev halkının döşeklerini!..

Ettiğin dostluğu mutlak öderiz,
Her şeye katlanır, ayvallah deriz!
Sığırtaç oluruz.. Koyun güderiz,
Tımar da ederiz eşeklerini!..

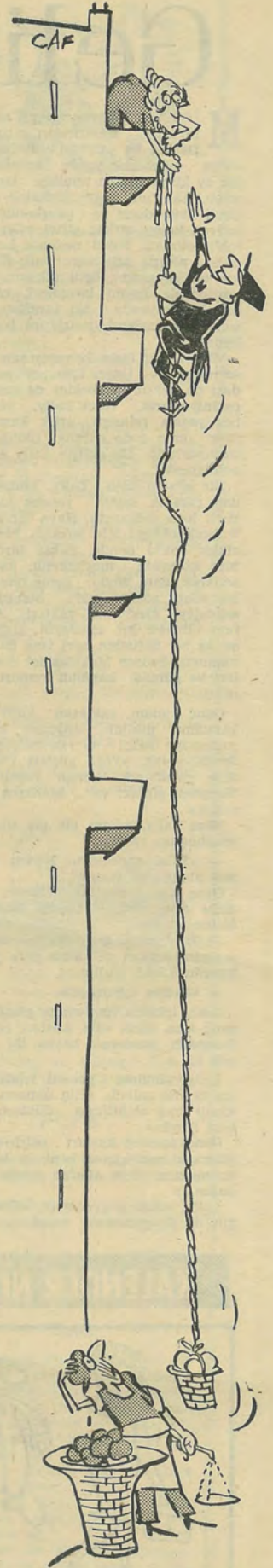
Okuyan refaha erermiş. Masal!
Aydına sadaka veriyor hamal!
Marko Paşalardan git nasihat al:
Sade besliyorlar göbeklerini!..

Artık ört ki ölem bundan ötesi,
Doyanın, soyanın çıkmıyor seal!
Çünkü unlarını elemiş hepsi,
Asmışlar duvara eleklelerini!..

Şimdi İstanbul'da iki sınıf var:
Ya tokluk, ya yokluk.. İşte o kadar!
Hele yargılanan eski hırsızlar,
Zevk edip harcıyor yedeklerini!..

Derdimiz devasız.. Ah anlatamam:
«Sosyal adalet»e tutulduk, Ağam!
Size tekrar tekrar ederiz selâm,
Öperiz ninenin eteklerini!..

Necdet Rüştü EFE

— Sayın bayan, oyunuzu bana verin!

Gelinlik

MİSS Lally, Greenwater Creek'in güzel kızlarından biriydi. Babası ve annesi öldükten sonra evlenecek yerde kasabada bir ev kiralamış ve terziliğe başlamıştı. Lally'nin yeşil gözlerine, biçimli vücuduna ve çalışkanlığına hayran kalan birkaç çiftçi evlenme teklif etmişti. Fakat nedense Lally, onlara aldırış bile etmemişti. Genç kız elbise, perde, örtü dikeyor, bu yüzden de başını kaşıyacak vakit bile bulamıyordu. Bir taraftan da evlenecek kızların çevizlerini hazırlıyordu.

Miss Lally, fazla konuşmasını da sevmiyordu. Onun için pek arkadaş da yoktu. Erkekler de ondan çekiniyorlardı. Hem Lally, yirmi beş yaşına gelmişti. Artık kasabaların onun evde kalması olduğuna inanıyorlardı. Bu gidişle Lally evlenemeyecekti...

Bir akşam üstü Lally, kumaşçıdan çıkarak evinin yolunu tuttu. Hızlı hızlı gidiyordu. Hava bir hayli sıcak olduğu için sokakta kimsecikler yoktu henüz. Fakat birdenbire köşedeki meyhanenin kapısı açılarak uzun boylu, geniş omuzlu bir adam sokağa çıktı. Sendeleye sendeleye genç kıza yaklaştı. Adamın elbisesi kir içindeydi. Üstelik en az bir haftadan beri traş da olmamıştı. Sadece Meksika işi çizmeleri ve gümtüş kakmalı kemeri temizdi.

Genç adam, yaklaşan Lally'nin karşısına dikildi. Nedense kızın geçmesine mâni olmak istiyordu. Sendeleyerek, «Yeşil gözleri var...» diye mırıldandı. «Aman Yarabbi... Yemyeşil gözleri var... Merhaba güzelim.»

Miss Lally, adamı pis pis süzdü. «Sarhoşsun sen.»

— «Tabii sarhoşum. Neden sarhoş olmayacak mıyım?...»

Genç kız, birdenbire, «İsmin nedir?» diye sordu. Galiba adamın haline acımıştı.

Sarhoş, nazik bir tavırla selâm vereyim derken az kalsın yere yıkılıyordu «Jake Mullin...»

— «Neden içiyorsun?»

Jake, içkiden kanlanmış gözlerini genç kıza dikti. «Bu Allahın belası kasabada yapılacak başka bir şey yok ki...»

Lally, elindeki pakedi tehditkâr bir tavırla salladı. «Hiç olmazsa yıkanıp traş olabilirsiniz. Elbisen de leke içinde.»

Genç adamın kaşları çatıldı. «Buraya bak kimse benimle böyle konuşamaz. Hele Allahın gazabı bir kadın...»

Lally, oralı bile olmadı. «Gömleğin de üç yerinden yırtılmış. Ne-

den karına gömleğini yamatmadın?»

Jake, şaşkın şaşkın gömleğine bakarak, «Karın yok.» diye cevap verdi. «Gömleğimi yamar mısın küçük hanım?» Alaylı alaylı güldü.

— «Yarın öğle üzeri gelersen gömleğini tamir ederim. Bu caddede yedi numarada oturuyorum. Biraz uyusan fena olmaz, Mullin. Yarına kadar ayırlırsın belki.»

Genç kız hızlı yürümeye başladı. Genç kovboy arkasından baka kalmıştı.

Ertesi sabah Lally, ev sahibesi Mrs. Bennet'i ziyaret etti. Kahvelerini içerlerken genç kız, «Dün yine kovboykar kasabaya geldiler sanırım.» dedi. «Bir hayli gürültü ettiler. Akşam üstü geniş omuzlu, uzun boylu, hoş bir adam gördüm. Yalnız zavallı bulut gibi sarhoştur. Adı da Jake Mullin'miş galiba.»

Yaşlı kadın, bir kahkaha attı. «Jake'i üç senedenberi ayık gören olmadı.»

Lally, çekine çekine, «Peki neyle geçiniyor?» diye sordu.

— «Bir çiftliği var ama Jake içtiği için çok bakımsız kalmış. Halbuki bir zamanlar çok çalışkan bir insandı. Galiba vaktiyle bir kıza âşık olmuş. Bu yüzden içmeye başlamış.» İhtiyar kadın merakla Lally'i süzdü. «Yoksa Jake'i beğendin mi?»

Lally, kaşlarını kaldırarak, «Ne münasebet,» diye mırıldandı. «Hem artık gitmem lazım. Öğle üzeri bir müşterim gelecek.»

Mrs. Bennet, itiraz etti. «Biraz daha oturabilirsin. Yardımcın Minna, müşterinle meşgul olur.»

Genç kız, esrarlı bir tavırla gülmüşü. «Minna'nın bu müşterisiyle başa çıkabileceğini sanmıyorum.»

Lally, evine döner dönmez Minna'ya izin verdi. Sonra bonesini çıkarıp dalgali saçlarını taradı. Bir ibrik kahve pişirip misafir odasına götürdü.

Kilisenin çanı onikiyi çalarken Jake de evin bahçesinden içeriye giriyordu. Genç adam arkadaşlarının ısrarına rağmen viski içmemiş, yıkanmış, kemeriyle çizmelerini parlatmıştı. Fakat üstü başı yine bir gün evvelki kadar pisti.

Genç adam kapının önünde teredditle durdu. O sırada Lally karşı-

sına çıkmasaydı herhalde kaçacaktı. Genç kız, «İçeriye gel!» diye emretti. Kovboy çekine çekine odaya girip divana ilişti. Sıkılkan bir tavırla şapkasını elinde çeviriyordu. Lally, onun ellerinin temiz olduğunu farketti.

Lally, ona bir fincan kahve uzattı. «Bunu iç.» Jake, büyülenmiş gibi itaat etti.

Sonra, hayretle, «Kahvede viski var!» diye bağırdı.

— «Evet, biraz... Kendine gelip kuvvetlenmen lazım.»

— «Buna ne lüzum var.» Endişeyle odaya baktıktan sonra ayağa fırladı. «Ben gitsem iyi olacak...»

Lally, «Otur ve gömleğini çıkar,» diye söylendi. «Onu yamayacağım.» Bir dolap açıp eski bir gömlek çıkardı. «Şimdilik bunu giyebilirsin. Babamın gömleği sana biraz dar gelecek sanırım. Bu arada traş da olabilirsin. Babamın usturasını musluğa koydum. Tarağı da orada.»

Jake, ağzını açıp itiraz edecek oluydu da Lally'nin yeşil gözlerindeki ifadeyi görerek sustu. Kapıyı çarparak mutfağa gitti.

Jake, geri geldiği zaman Lally ellerini kuruluşturuyordu. Gözlerini kısarak genç adamı süzdü. Neyse Jake'in genesi biçimliydi. Ağzı da fena değildi. Gülmüsiyerek, «Artık biraz yatıp dinlenebilirsin,» dedi.

Genç adam yalvarır gibi baktı. «Buna ne lüzum var? Gömleğimi giyip gitmem daha doğru olacak...»

— «Ya! Gidip tekrar içeceksin değil mi? Hem gömleğini yıkayıp astım. Gömleğin kuruyup ütülenmesi bir saat sürer. Bir saat sonra seni uyandırırım.»

Jake, ayıldığındanberi epey nazikleşmişti. «Beni dinleyn küçük hanım,» diye mırıldandı. «Arkadaşlarım beni arıyor... Hem doğru değil bu. Kasabalar hakkınızda dedikodu yapacak.»

Miss Lally, yeşil gözlerini adama dikerek mânalı mânalı güldü. «Ben terziyim. Yırtık bir gömlek görmeye tahammülüm yok. Fakat korktuğun gibi kendime koca aramıyorum.» Jake'in kızardığını görerek dudak büktü. «Gömleğini yamadığım için bana para verebilirsin. Ben kimsenin işine karışmam. Kom-

şularımın da aynı şekilde hareket etmelerini isterim.»

Çaresiz kalan Jake, divana ilişti. «O halde gömleğim kuruyana kadar ben burada oturayım.»

— «Nasıl istersen.» Lally, odadan çıkıp kapıyı kapattı.

Genç kız akşam üstü misafir odasına girince Jake'in divanda uyuduğunu gördü. Babasının gömleği ona dar gelmişti. Bu yüzden de adaleli göğsü ortaya çıkmıştı. Jake, Lally'nin içeriye girdiğini hissederek birdenbire uyanıp doğruldu. «Aman Yarabbi!... Saat kaç?»

Lally, «Yediye geliyor,» diye cevap verdi. «Akşam yemeği hazır.»

Jake, ayağa fırladı. «Teşekkür ederim, lüzum yok. Gömleğimi verirseniz hemen yola çıkarım.»

— «Aç karına çiftliğe dönemezsin. Biftek pişirdim.»

Jake, biftek lâfını duyunca yutkundü. Kız haklıydı. İstemiyeye istemiyeye Lally'nin peşinden mutfağa gitti.

Onbeş dakika sonra da tabağını kenara iterek gülmüşü. «Çoktan bu kadar lezzetli bir biftek yemedim, Miss Lally. Yemek pişirmesini iyi biliyorsunuz.»

— «İsmimi nereden öğrendin?.. Hal.. Herhalde kapıdaki tabelayı gördün. Gömleğini getireyim.»

Genç adam gömleğini giyince borcunu sordu.

Lally, «Elli sent,» diye cevap verdi. Jake, kaşlarını çatı. «Bir dolar diyelim. Ya yemek?»

Genç kız tereddüt etti. «Elli sent.»

— «Bir dolar.» Kıza iki dolar uzaftı. Lally, paraları alıp onun gitmesini bekledi. Fakat Jake, durup mahcup mahcup önüne baktı. «Şey... Şey... Nasıl söyleyeceğimi bilemiyorum... Siz bir...»

— «Ben bir terziyim, Mr. Mullin. İyi geceler.»

— «İyi geceler... Teşekkür ederim.» Kapıya doğru yürüdü.

— «Mr. Mullin!» Jake, telaşa döndü. «Genç kız başını kaldırarak onun gözlerinin içine baktı. «Viski içmekle bir şeyi halledemezsin.»

Genç adamın kaşları çatıldı. «Ya, öyle mi? Ne yapmam lazım dersiniz?»

— «Çalışmayı denesen fena olmaz.»

Jake, hiddetle genç kıza süzdükten sonra kapıdan çıktı.

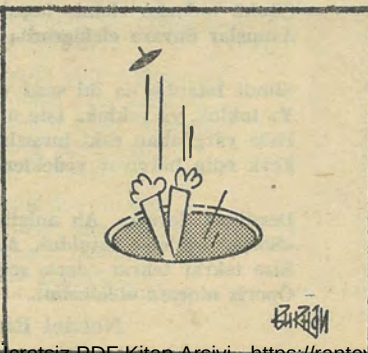
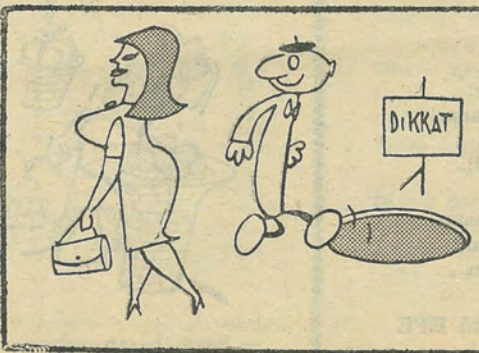
Aylar geçiyordu. Miss Lally, yine eskisi gibi çalışıyordu. Fakat gitgide neşesini kaybetmekteydi. Bir gün genç kıza görmeye gelen Mrs. Bennet, «Bir şey mi üzüldüğün, yarın?» diye sordu. «Neden kendine güzel bir elbise dikip gezmeğe gidecek bir genç bulmuyorsun?»

Lally, içini çekti. «Canım bir yere gitmek istemiyor.»

İhtiyar kadın endişelendi. «Yoksa bir derdin mi var?»

KALENDER NİYAZI

Çizen: BUREKAN

Genç kız, çalışmaktan yorulduğunu söyleyerek bahsi değiştirdi. Sonbahar gelmişti. Bir gün kır atına binmiş olan Jake, ağır ağır ana caddeden geçti. Kumaşının vitrininden dışarıya bakan Lally onu görünce sapsarı kesildi. Aldığı kumaşın parasını vermeyi unutarak dükkândan çıkıp eve döndü.

Minna işini bitirip gittikten sonra da hemen elbisesini değiştirdi. Verandaya çıkıp salıncaklı sandalyeye oturdu. Aradan saatler geçti. Hava kararmış gece olmuştu. Fakat Lally, hâlâ salıncaklı sandalyede oturuyordu.

Birdenbire karşıdan bir adam gözüktü. Hızlı hızlı yürüyerek bahçeye girdi. Jake'di o. Genç kız, heyecanla ayağa kalktı. Bir müddet durup birbirlerine baktılar. Nihayet Jake, «Şimdiye kadar gelemedim,» dedi. «Belki sebebin biliyorsun.» Bütün cesaretini toplamış kızla samimi konuşuyordu. «Sözlerini unuttum. Senden ayrıldıktan sonra çok haklı olduğumu anladım. Onun için çiftliğime dönüp çalıştım. İçtiğim için bana sinirlendiğini biliyorum. O gündenberi ağzıma bir damla viski koymadım.»

— «Neden içtiğini biliyordum.»
— «O hadiseyi çoktan unuttum. Buraya senin için geldim, Lally. Bilmem beni kabul eder misin?» Genç kızın gülümsediğini görünce heyecanla bir adım attı. Fakat kendisini tutarak durdu. «Bilmem lâzım gelen bir şey var.»

— «Ne oldu, Jake?»
— «Geçen gelişimde çok sarhoş-tum. Bu yüzden beni azarlama-ma müsaade ettim. Bundan sonra bana çocuk muamelesi yapamazsın. Evimde ben emir vermiyorum. Ben böyle bir erkeğim, Lally.»

Genç kız, tatlı tatlı güldü. «Bunu tahmin etmiştim zaten.» Jake'in kendisine sokulduğunu görünce geriledi. «İçeriye gelmen daha doğru olur sanırım. Gelip geçenlerin bizi görmelerini istemiyorum.»

Ertesi sabah Mrs. Bennet, nefes nefese Lally'i görmeye geldi. Telâşından ayakakabılarını giymeye bile vakit bulamamıştı. Ayaklarını işaret ederek, «Şaşkınlığımdan terlikle çıkmışım,» dedi. «Lally, Jake Mullin'in rahibi görmeye gittiği doğru mu?»

— «Evet, gelecek hafta evleneceğiz.»

Mrs. Bennet, genç kızın boynuna sarılarak muhabbetle öptü. «Ne kadar sevdiğimi bilemezsin. Fakat şaşırıldığımı da saklamıyacağım. Jake'le ne zaman tanıştın?»

Lally, hemen, «Beş ay altı gün evvel,» dedi.

Yaşlı kadın tebessüm etti. «Bu sefer de kendi gelinliğini dikeceksin. Hem fazla vaktin de yok. Acele et-men lâzım.»

Lally, Mrs. Bennet'i yatak odasına götürdü. Elbise dolabının kapağını açınca yaşlı kadın hayretle bağırdı.

Bir mucizeden farksızdı bu. Be-yaz saten ve dantelden yapılmış şa-hane bir gelinlik dolapta duruyordu.

Mrs. Bennet, «Aman Yarabbi!» diye bağırdı. «Ne zaman diktin bunu?»

Lally, gülümsedi. Yeşil gözleri pırıl pırıl parlıyordu. «Beş ay beş gün evvel dikmeye başladım. Dört aydanberi de dolapta duruyor.»

Çeviren :
Gülten Suveren

Vazife

Küçük Henri sınıfın vasat talebelerindendi. O gün öğretmeni O'na şöyle bir vazife vermişti. «Şu cümleyi emir haline koyun! At arabayı çekiyor!»

Ertesi gün Henri'nin öğretmene verdiği kâğıtta yalnız bir kelime vardı: «Deh!»

MİLLETLER GÜLÜ YOR

Vizita

Doktordan dönen Madam Dupont, kocasına:

— Doktor, şimdiye kadar gördüğüm kadınların en güzelsin! dedi. Halbuki sen bunu hiçbir zaman söylemedin!

Kocası başını iki yana salladı, ve yavaşça:

— Her soyunuşunda bana da otuz frank versen ben de söyle-rim! der.

Maymun

Mösyö de Beauvoir dünya seyahatinden döneli birkaç gün olmuştu ki dostları etrafını sardılar. O da intibalarını anlatma-ğa başladı:

— Ben Java'dayken hangi Ja-valıya maymunu sordumsa hep şu izahatı aldım:

« Maymun benim gibi bir in-sandır, ama daha akıllıdır çünkü çalışmaya mecbur kalmamak için ağzını açıp bir kelime bile söylemez!»

Kadın

Metroda oturan bir yolcu, ya-nındakine:

— Gözlerinizi niçin ellerinizle kapatıyorsunuz? diye sordu.

Öteki:
— Ayakta duran bir kadın gör-meğe tahammül edemiyorum da ondan!

— Bu yolda hergün en az iki kaza oluyor, bir de sen bu halde patates toplamağa gelirsene... Tamam!

Korkunç numara

Emprezaryo Oscar Hammerstein'i, saç sakalı birbirine ka-rışmış bir adam ziyarete gelir, ve şöyle bir teklifte bulunur:

— Şahane bir numaram var Mr. Hammerstein! Karıma 50 bin dolar ödersiniz, sonra ben Newyork'un en büyük tiyatrosu-nun sahnesine çıkar, bütün seyircilerin gözü önünde beynime bir kurşun sıkırım. Düşünün bir kere, böyle bir atraksiyon için her koltuğa istediğiniz fiyatı koyabilirsiniz. Şahane bir numara bu! Kimse ne böylesini görmüş, ne de yapmıştır! Projem hakkında ne düşünüyorsunuz? Eğer kabul ederseniz iki zavallıya dünyaları vermiş olursunuz!

— Evet güzel bir numara diye mırıldandı emprezaryo. Ama bir noktayı unutuyorsunuz.

— Nedir o?

— Ya, bu numaranın tekrarlanmasını isterlerse ne yap-a-caksınız?

— Şekerim, şu radyoyu kapa... müziği duyan buraya geliyor!

Pire

Fransa'da kasaba hanlarından birine giren Frédéric Lemaitre sorar:

— Burada pire var mıdır? Hancı hemen cevabı yapıştı-rır:

— Katiyen efendim. Bitler bir tane bile bırakmıyorlar!

Falci

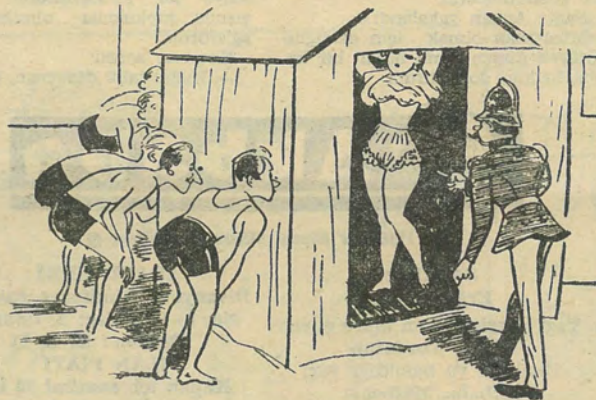
Georges'a bütün falcılar ad-reslerini vermişlerdi. İçinden bir tanesini seçti. Merdivenleri tırmandı. 5. kata gelince sola döndü, koridorun sonunda sağ-daki kapının üzerinde şöyle ya-zıyordu:

«Derin görüşlü falci! Kapıya iki kere vurun!»

Georges, kapıyı vurup bekle-di, biraz sonra içerden bir ses:

— Kim o?

— Yok bir şey! dedi Georges aceleyle, ve gerisin geriye dönüp merdivenlerden inmeğe başladı.

— Lütfen dışarıda soyununuz bayan.. Bir alay ahlâksız delikten gözetliyor!

Genç kız, çalışmaktan yorulduğunu söyleyerek bahsi değiştirdi. Sonbahar gelmişti. Bir gün kır atına binmiş olan Jake, ağır ağır ana caddeden geçti. Kumaşının vitrininden dışarıya bakan Lally onu görünce sapsarı kesildi. Aldığı kumaşın parasını vermeyi unutarak dükkândan çıkıp eve döndü.

Minna işini bitirip gittikten sonra da hemen elbisesini değiştirdi. Verandaya çıkıp salıncaklı sandalyeye oturdu. Aradan saatler geçti. Hava kararmış gece olmuştu. Fakat Lally, hâlâ salıncaklı sandalyede oturuyordu.

Birdenbire karşıdan bir adam geçti. Hızlı hızlı yürüyerek bahçeye girdi. Jake'di o. Genç kız, heyecanla ayağa kalktı. Bir müddet durup birbirlerine baktılar. Nihayet Jake, «Şimdiye kadar gelemedim,» dedi. «Belki sebebini biliyorsun.» Bütün cesaretini toplamış kızla samimi konuşuyordu. «Sözlerini unuttum. Senden ayrıldıktan sonra çok haklı olduğumu anladım. Onun için çiftliğime dönüp çalıştım. İçtiğim için bana sinirlendiğini biliyorum. O gündenberi ağzıma bir damla viski koymadım.»

— «Neden içtiğini biliyordum.»
— «O hâdiseyi çoktan unuttum. Buraya senin için geldim, Lally. Bilmem beni kabul eder misin?» Genç kızın gülümsemediğini görünce heyecanla bir adım attı. Fakat kendisini tutarak durdu. «Bilmem lâzım gelen bir şey var.»

— «Ne oldu, Jake?»
— «Geçen gelişimde çok sarhoştum. Bu yüzden beni azarlama müsaade ettim. Bundan sonra bana çocuk muamelesi yapamazsın. Evimde ben emir vermeliyim. Ben böyle bir erkeğim, Lally.»

Genç kız, tatlı tatlı güldü. «Bunu tahmin etmiştim zaten.» Jake'in kendisine sokulduğunu görünce geriledi. «İçeriye gelmen daha doğru olur sanırım. Gelip geçenlerin bizi görmelerini istemiyorum.»

Ertesi sabah Mrs. Bennet, nefes nefese Lally'yi görmeye geldi. Telâşından ayakkabılarını giymeye bile vakit bulamamıştı. Ayaklarını işaret ederek, «Şaşkınlığımdan terlikle çıkmışım,» dedi. «Lally, Jake Mullin'in rahibi görmeye gittiği doğru mu?»

— «Evet, gelecek hafta evleneceğiz.»

Mrs. Bennet, genç kızın boynuna sarılarak muhabbetle öptü. «Ne kadar sevdiğimi bilemezsin. Fakat şaşırdığımı da saklamıyacağım. Jake'le ne zaman tanıştın?»

Lally, hemen, «Beş ay altı gün evvel,» dedi.

Yaşlı kadın tebessüm etti. «Bu sefer de kendi gelinliğini dikeceksin. Hem fazla vaktin de yok. Acele etmen lâzım.»

Lally, Mrs. Bennet'i yatak odasına götürdü. Elbise dolabının kapağını açınca yaşlı kadın hayretle bağırdı.

Bir mucizeden farksızdı bu. Beyaz saten ve dantelden yapılmış şahane bir gelinlik dolapta duruyordu.

Mrs. Bennet, «Aman Yarabbi!» diye bağırdı. «Ne zaman diktin bunu?»

Lally, gülümsedi. Yeşil gözleri pırıl pırıl parlıyordu. «Beş ay beş gün evvel dikmeye başladım. Dört aydanberi de dolapta duruyor.»

Çeviren:

Gülten Suveren

✱

Vazife

Küçük Henri sınıfın vasat talebelerindendi. O gün öğretmeni O'na şöyle bir vazife vermişti. «Şu cümleyi emir haline koyun! At arabayı çekiyor!»

Ertesi gün Henri'nin öğretmene verdiği kâğıtta yalnız bir kelime vardı: «Deh!»

MİLLETLER GÜLÜ YOR

Vizita

Doktordan dönen Madam Dupont, kocasına:

— Doktor, şimdiye kadar gördüğüm kadınların en güzelisiniz! dedi. Halbuki sen bunu hiçbir zaman söylemedin!

Kocası başını iki yana salları, ve yavaşça:

— Her soyunuşunda bana da otuz frank versen ben de söylerim! der.

Maymun

Mösyö de Beauvoir dünya seyahatinden döneli birkaç gün olmuştu ki dostları etrafını sardılar. O da intibalarını anlatmağa başladı:

— Ben Java'dayken hangi Java'ya maymunu sordumsa hep şu izahatı aldım:

«Maymun benim gibi bir insandır, ama daha akıllıdır çünkü çalışmağa mecbur kalmamak için ağzını açıp bir kelime bile söylemez!»

Kadın

Metroda oturan bir yolcu, ya-
nındakine:

— Gözlerinizi niçin ellerinizle kapatıyorsunuz? diye sordu.

Öteki:

— Ayakta duran bir kadın görmeğe tahammül edemiyorum da ondan!

— Bu yolda hergün en az iki kaza oluyor, bir de sen bu halde patates toplamağa gelirsene... Tamam!

Korkunç numara

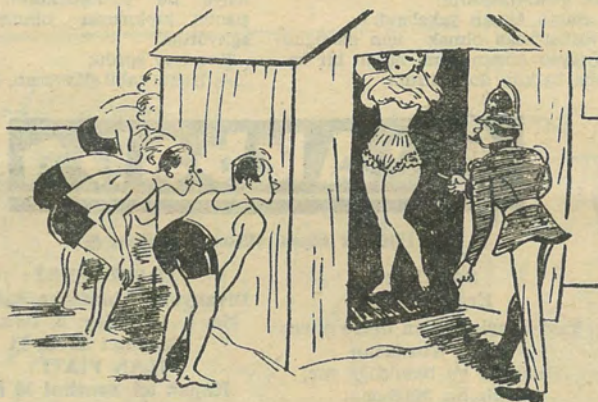
Emprezaryo Oscar Hammerstein'i, saç sakalı birbirine karışmış bir adam ziyarete gelir, ve şöyle bir teklifte bulunur:

— Şahane bir numaram var Mr. Hammerstein! Karıma 50 bin dolar öderseniz, sonra ben Newyork'un en büyük tiyatrosunun sahnesine çıkar, bütün seyircilerin gözü önünde beynime bir kurşun sıkırım. Düşünün bir kere, böyle bir atraksiyon için her koltuğa istediğiniz fiyatı koyabilirsiniz. Şahane bir numara bu! Kimse ne böylesini görmüş, ne de yapmıştır! Projem hakkında ne düşünüyorsunuz? Eğer kabul ederseniz iki zavallıya dünyaları vermiş olursunuz!

— Evet güzel bir numara diye mırıldandı emprezaryo. Ama bir noktayı unutuyorsunuz.

— Nedir o?

— Ya, bu numaranın tekrarlanmasını isterlerse ne yapacaksınız?

— Lütfen dışarıda soyununuz bayan.. Bir alay ahlâksız delikten gözetliyor!

— Şekerim, şu radyoyu kapa... müziği duyan buraya geliyor!

Pire

Fransa'da kasaba hanlarından birine giren Frédéric Lemaître sorar:

— Burada pire var mıdır?

Hancı hemen cevabı yapıştı-
rır:

— Katiyen efendim. Bitler bir tane bile bırakmıyorlar!

Falci

Georges'a bütün falcılar ad-
reslerini vermişlerdi. İçinden bir tanesini seçti. Merdivenleri tırmandı. 5. kata gelince sola döndü, koridorun sonunda sağdaki kapının üzerinde şöyle yazıyordu:

«Derin görüşlü falci! Kapıya iki kere vurun!»

Georges, kapıyı vurup bekle-
di, biraz sonra içerden bir ses:

— Kim o?

— Yok bir şey! dedi Georges aceleyle, ve gerisin geriye dönüp merdivenlerden inmeğe başladı.

Kapıyı açıp odaya girdiler. Ben çoktan toparlanmıştım. Sanki hiçbir şeyden haberim yokmuş gibi sünnetçiye:

— Ne zaman yapacak sünnet? dedim, yoksa oldu? Senin el çok çabuk... Şıp diye...

Sünnetçi:
— Şimdi yapacağım... dedi.

Bu sefer «odada sünnetçiden başka kimse istemem!» diye tutturdum. Odada sünnetçiyle ikimiz kalmıştık. Herifin benim için yarım sünnetli deyişinin sebebinin anladım. Tam sünnetli olduğumu söylerse, ona yapacak iş kalmıyacak, para alamıyacaktır.

Kara sakallının suratına baktım. O hazırlığını yapıyordu. Galiba para almak için beni sahidin ikinci kere sünnet edecekti. Elli lirayı çıkararak ona uzattım:

— Benim sünnetim yarım değil, tamamdır... dedim.

Bön bön suratına bakıyordu.

— Artık sünnet münnet istemez. Sen dışardakilere, sünnet ettim, dersin, olur biter.

«Bismillâh» diyerek elli lirayı cebine koyduktan sonra:

— Olur ama dedi sen gene yalancıkta bağır ki, dışardakiler sünnet oldun bellesinler...

İnsanın canı acımadan yalancıkta bağırmaması ne zormuş. Sahiden sünnet olsaydım, elbette ar edip gık bile demiyecaktım. Halbuki şimdi dışarda bekleyenleri kandırmak için bağıırıyordum.

Sünnetçi:

— Daha, daha... diyordu.

Dahası ne? Adam mı boğazlıyorlar?

Yatağa girdim. Odaya dolan fotoğrafçılar şakır şakır resimlerini çekmeğe başladılar.

Bir gazeteci:

— Sünnet olduktan sonra ne hissettiniz? dedi.

— Büyük bir hafiflik ve rahatlık hissettim... dedim.

Akşama doğru misafirler dağıldı. Kayınpedere kalsa damadının müruvvetini görmek için sünneti gece yaptırtaçak, rezillik besbeter olacaktı.

Gece derin düşüncelere daldım. Bu resimler İstanbul, Ankara gazetelerinde çıkınca yerlerinden oynayacaktı... Kendi kendime bir suçum olup olmadığını düşünüyordum. Aslında benim bir suçum yoktu, kimseye zararım dokunmamıştı.

Düğün, nikâh hazırlıklarına da başlanmıştı. Bir ay sonra nikâhımız kıyılacaktı.

Oraya gazeteler üç gün gecikmeyele gelirdi. Büyük bir sabırsızlıkla üç gün geçirdim. Zannedirim o kasabanın tarihinde hiç o günkü kadar gazete satılmış değildi. Gazeteler trenle gelir gelmez, bir saat bile sürmeden kapılıp bittigi için bayiler telgrafla aynı gazetelerden yüzlerce daha istediler. Okur-yazar olmayanlar da resmini görmek için gazete alıyorlardı.

Resimlerim, gazetelerin birinci sayfalarını donatmıştı.

«Genç bir Alman müslüman oldu.»

«Dünyaca tanınmış bir Alman âlimi hak dinini kabul ederek sünnet oldu.»

«Birçok keşif ve icatları olan Prof. Carl Tinbergen'in sünnet merasimi çok parlak oldu.»

«İslâmiyeti kabul ederek Kâmil adını alan meşhur âlim Karl'in sünnet olması hristiyanlık dünyasında panik yarattı.»

Tabii tam böyle değil ama, gazetelerdeki haber başlıkları aşağı yukarı işte bunlara yakın şeylerdi. Gazetelerdeki resimlerin de bir facia sahnesini canlandırıyormuşum gibi idi. Hemen bütün resimlerimde ikisi de sakallı olan kayınpederimle sünnetçinin arasında çıkmıştım.

Resimlerimin çıktığı gazetelerin kasabaya geldiği günün akşam üzeriydi. Ben giya sünnetli olarak karyolada yatmaktaydım. Sofada yüksek sesle konuşmalar duydum. Sonra yatak odasının kapısı şiddetle açıldı. Üç polis, uçup kaçacak bir kuşu yakalayacaklarmış gibi üstüme atıldılar.

— Kalk!

— Çabuk!

— Giyin!

İçim hiç de beklenmedik bir felâket değildi. Başıma gelecekleri tahmin etmişim. Ama bunları nasıl önleyebilirdim.

Bileklerime kelepçeleri geçirdiler. Ev halkının sessizce bakışları önünde üç polisin arasında evden çıkarıldım. Bir ara Asiye ile göz göze geldik, ağlıyor, başına bağladığı oyalı yazmanın ucuyla gözlerini siliyordu.

Yollarda birikmiş kasabalının şaşkın bakışları arasından geçerken yalnız fısıldmalarını duyuyordum:

— Casus muymuş!..

— Deme!..

— Casus ha...

— Ben anladıyım...

— Casusmuş...

— Belliydi birader... Elin gâvuru müslüman olacak başka yer bulamadı da mı burayı seçti? Demek casusluğundan...

— Öyleyse bunun Alamanlığı da yalan; casusla mutlak İngilizdir.

Hiç sorguya çekmeden karakolun bodrumuna atıldılar.

Ertesi gün komser:

— Benim suçum ne! diye sorunca, komser suratına iki tokat atıp:

— Ulan, dedi, bizi de Alamanım diye dolandıracak mısın yoksa...

Tabii sesimi çıkarmadım.

Acaba bir insanın kendisini Alamanım diye tanıtmamasının bir cezası var mıydı? Olsa olsa bu suçsa, bunun Alman kanunlarında yeri vardır.

Daha ertesi günü gelen trenle kasabayı çok alâkalandıran iki şey geldi: Biri benim için İstanbul'dan gelen polisler, biri de dolandırıcılığı yazan gazeteler.

Gazeteler, dolandırıcılığı, sünnet olduğum haberinden daha büyük göstermişlerdi:

«Sahte Alman yakalandı.»

«Müslüman olmak için geldiğini söyleyen Alman âlimi bütün bir kasaba halkını dolandırdı.»

TEK DELİK

«Sabıkalı dolandırıcılardan Ferit sünnet olurken yakalandı.»

«Dün sünnet olduğunu bildirdiğiniz meşhur Alman âliminin bir genç kızı ifgal maksadı ile kendine Alman süsü veren sabıkalı bir sahtekar olduğu anlaşıldı.»

«Kendisine Alman mucidi süsü veren meşhur sabıkalıyı zabıtamız yakalamaya muvaffak oldu.»

İstanbul'dan gelen sivil polisler ifademi almağa başladılar. Onlarla birlikte yedi tane de gazeteci gelmişti. Poz poz resimlerimi çekiyorlardı. Ben başımı objektiflerden gizlemek kaçırmağ istedikçe, iki-üç polis birden başımı tutup zorla objektiflere çeviriyorlardı.

İfademde hiçbir noktayı gizlemekten her şeyi olduğu gibi anlattım. Gizleyecek ne vardı ki... Sorularına yorgunluktan «ya, yaa!» dediğim için, Birinci Dünya Harbinde Almanlarla birlikte harp etmiş olan birkaç kasabalının beni Alman zannetmelerini anlatırken polisler de gelmeye başladılar.

İfademi tamamladıktan sonra:

— Güliyorsanız, dedim, hiçbir suçum yok. Kimseye bir fenalık yapmadım.

— Yaa!.. Hiç suçun yok... Suçun yok da biz seni neye yakaladık? Ne zorumuza taa İstanbul'dan kalkıp buralara gelelim... Ulan sen sabıkalı değil misin? Eşraftan bir adamın hanesine yan gelip «Alman âlimiyim, müslüman olacağım» diye kendini besletmek suç değil mi? Sünnet olacağım diye zavalı masum bir bakireyi ifgal suç değil mi?

O geceyi de karakolda geçirdim. Ertesi gün karakolun önüne belki bin kişi birikmişti.

Önce kayınpederimle yüzleştirdiler. Benden şikâyeti olup olmadığını soruyorlardı. Ömer Efendi şikâyetçiydi:

— Beni dolandırdı efendi... Tuh, tuu!.. (yüzüme tükürüyordu) Allahın bulsun, beni dolandırdı. Benden tamı tamına üç bin kayme sızdırdı. Ayrıyeten beş yüz pangnot sünnet düğünü mesarifi ettim. Paralarını bi tamam isterim. Ayrıyeten, Alamanım diye kandırıp ailemizin şerefiyle oynadığından tazminat da isterim.

Kayınpaldem de dâvacıydı. Sonra Asiye ile yüzleştirdim. Gözleri şişmiş, kıpkırmızı olmuştu. Hâlâ ağlıyordu.

Komiser sordu:

— Kızım tabii dâvacısın, değil mi?

Asiye:

— Değilim.. dedi.

— Dâvacı değil misin?

— Ne etti ki dâvacı olalım? Bize bir şey yapmadı. Onun bi suçu yok.

— Size, ben Alamanım demiş..

— O bize demedi, biz ona dedik..

— Ama annen söyledi, senin bileziklerini, yüzüğünü, küpeni almış..

— Almadı, yalan hepsi.. Hiçbir şey de almadı. Beni de istemedi.

Gözlerimin sulandığını görmemesi için başımı duvara çevirdim.

Benden şikâyetçi, dâvacı olması için Asiye'yi zorlamaları işe yaramadı.

Asiye çıktı. Ondan sonra benden başka dâvacı olanlar geldi. Dâvacıların sonu bir türlü alınmıyordu. Yakalandığımı duyan kasabalı karakola doluyordu. Kimisi yüz lirasını, kimisi bin lirasını dolandırdığını söylüyordu. Hiç tanımadığım, yüzlerini görmediğim adamlar, kendilerini dolandırdığımı iddia ediyorlardı. Kara sakallı sünnetçi de borç olarak beş yüz lirasını aldığını söylledi.

Sonu malûm... Dolandırıcılıktan, sahtekârlıktan mahkûm oldum.

«Sizi hapisanelerde hiç ziyaret eden kadın olmadı mı?» diye sormuştunuz. Oldu, yalnız Asiye.. Vilâyet hapishanesindeydim. Asiye her hafta ziyaret günü gelirdi. Ondan utandığım için İstanbul hapisanesine naklimi yaptırdım.

Koşuş kapıları kapanmış, akşam yoklaması yapılmıştı. Ayıboğan'la, anasını satan Süllüman, kumar postasını kurmuşlardı. Erketeye kapıydı.

Eroinciler:

— Ortaköye bir kişi! diye bağırak, bir paket eroin alabilmek için kendilerine ortak arıyorlardı.

Bütün başı, yüzü sarı bezleriyle sarılı olan Hamdi Bey, ranzasının üstünde, sırtını arkaya dayamış, başını her zamanki gibi salıyarak tesbih çekiyordu.

O sabah eroinsizlikten kriz geçiren onüç yaşında bir çocuğa, koğuş ağası Kâmil Ağa, sekiz litrelik su şişesini vermiş:

— Ulan, demişti, şu kafasını salıyan herifin başında su şişesini kırarsan sana iki paket eroin..

Kriz geçiren çocuk, lafı ikiletmeden, koca şişeyi kapığı gibi ihtilâs suçundan sekiz yıla mahkûm Hamdi Beyin kafasına geçirivermişti. Hamdi Bey, arkasından başına indirilen şişeyle yere yuvarlandı, kendini kaybetti. Kafasından oluk gibi kanlar akıyordu. Hamdi Beyi cezaevi revirine kaldırdılar. Kâmil Ağa da kırmızı kuşağının arasından çocuğa iki paket eroin verdi. Çocuk, aç kurt gibi paketlere saldırdı. Arka arkaya iki paketi de burnuna çekti. Sonra gardiyanlar çocuğu alıp hamama götürdüler. Hamamda bayılınca kadar dövdükten sonra zindana atıldılar.

Kâmil Ağa, Hamdi Beyin kafasına şişeyi hapishanede biraz neşe olsun diye vurdurmuştu. Gerçekten de, Hamdi Bey'in kafasından akan kanlar, o günlerde durgun olan hapishane havasını renklendirmiş, mahkûmlar epiy gülmüşlerdi.

(Devamı var)

Akbaba

● Haftalık Siyasal Mizah Mecmuası ●

SAHİBİ:
Ergin Ortaç

Yazı işlerini fillen idare eden:
Kadri Yurdatap

Dizlediği ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası

Sekreter: Selâmi M. Yurdatap
Abone bedeli: Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memlekete lere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. uçak masraflı ayrıca alınır.

IDARE YERİ:

Divanyolu Klodfarer caddesi,
No. 8-10 Daire: 3. İstanbul

Telefon: 22 18 11

İLAN FİATİ:

Kapak içi, santimi 20 lira,
iç sayfalar 30 liradır.

©

Bu gazete Basın ahlâk yasa-sına uymayı taahhüt etmiştir.
Fiatı: 100 kuruştur.

ÇİZEN
V. Çimen

NAZİK SÜLÜMAN

Demir Perde Şakaları

Bütün dillerde
Milyonların okuyup gül-
dükleri fıkralar.

Siparişlerinizi şimdiden
veriniz.

Umum dağıtım merkezi:
Sabri Özakar, Ankara caddesi

Fiatı 5 Lira

(AK-202)

Saklanbaç!

PALAVRA

Önsezi

Ahmet, Mustafa, Rıza akraba-
larının ön sezilerinden öğrenerek
bahsediyorlardı. Ahmet:

— Bizim sülâlede ön sezisi en
kuvvetli olan dayımdı. Çünkü
öleceğini iki hafta önceden sezip
bizlerden helâlik aldı.

Rıza dudakımı büküp:

— Dayının sezisi fena de-
ğil. Ama yine de halamın yan-
nında yaya kalır. Halam ölece-
ğini 1,5 ay önceden anlayıp mal-
larını paylaşmış 52 nci günü-
nün mevlidi için hocayla anla-
şmış. Mezarını da yaptırmayı ih-
mal etmemiş. Sonra da kalan-
lara çok zahmet olmasın diye
mezarlığa yakın bir ahabbin

evinde ölüm döşegine yatmış.

Mustafa küçümser bir tavır
takınarak:

— O da bir şey mi yani... Ba-
bam doğmadan 3 ay önce baba-
annemi karnını muntazam ara-
larla tekmelemeğe başlamış.
Hiçbir doktor bu darbelerin ne-
denini anlayamamış. Nihayet bir
gün misafir bir telgrafçı bu sır-
rı çözmüş. Babam mors alfabe-
siyle (BEN... 3 HAZİRAN 1960
TARİHİNDE ÖLECEĞİM...) di-
yormuş. Siz de bilirsiniz babam
bu tarihte ölmüştü...

1661 Sokak No: 43

Ali Özpalkanlar

Karşıyaka — İzmir

Palan

Palavracının birisi eşeğine bin-
miş, köyüne dönüyormuş. Bir-
den önünü eşkiyalar kesmiş, so-
yup soğana çevirmişler.

Eşeğin palanları eski olduğu
için, onu almamışlar. Palavra-
cı da palanı sırtlamış, yürüye
yürüye köyüne gelmiş. Köylüler
etrafını almışlar:

— Ne bu halin, ne oldu böyle
sana? Soruları yağmaya başla-
mış. Bizimki de:

— Ne olacak, önümü eşkiya-
lar kesti, eşeğimden pantolonu-

ma varıncaya kadar her şeyi al-
dılar.

Muzibin biri, onun ne palavra-
cı bir adam olduğunu bildiği için
takılayım demiş:

— İyi ki eşeğin palanını alma-
mışlar.

Deyince, palavracı gururlu bir
tavırla hemen karşılık vermiş:

— Tabii, ben adama palan mı
veririm.

Fatih Erkmen

Sofular Mah. Dede Sok. No: 38
MERZİFON

Fil kızartması tarifi

«Evvelâ fil kesilip kemikleri ayrıldıktan sonra güzelce kuş-
başı parçalar halinde doğranır ve üzeri iyice örtülene kadar
salçası ve yağı ilâve edilir. Bundan sonra 240 derecede dört
hafta müddetle pişirilir. Bu miktar 3800 kişilik bir ziyaret için
kâfidir, eğer daha fazla misafir bekleniyorsa birkaç tavşan da
ilâve edilebilir. Yalnız bazı kimselerin tavşan etini katien sev-
= mediklerini hesaba katmak gerekir...»

T. S. — İSTANBUL

REKLAMINIZI
GAZETE VE DERGİLERLE
DEĞERLENDİRİN!

BASIN İLAN KURUMU

YURT İÇİ VE YURT DIŞI REKLÂMLARINIZ İÇİN

HİZMETİNİZDEDİR

Genel Müdürlik :

Cağaloğlu, Türkocağı Caddesi. No. 1
İstanbul

Telefon : 27 66 00 - 27 66 01

Telgraf adresi : BASINKURUMU

(Basın: 15657—201)

Güliyer Bilgiçler Adasında 13

"GÜLİYER BASSEHTİR LAGODA'DAKİ AKADEMİYİ DOLAŞTIKÇA, BURADAKİ ALANLARIN, UÇANADA'DAKİ DALGIN BİLGİÇLERE TAŞ ÇIKARTACAK BİRER SALAK YOBAZ OLDUKLARINI GÖRÜYÖRDÜ..."

YAHU, BUNUNLA UĞRAŞA-CAĞINIZA, TARLAYI KENDİ- NİZ SÜRÜP İŞİN İÇİNDEN ÇIKSANIZA...

BASKA BİR ODAYA GEÇTİM... DURUM ENİ KONU KORKUNÇTU... BOYDAN BOYA ÖRÜM- CEK AĞLARI İÇİNE DÜŞMÜSTÜM...

ADAMIN TELÂSINI ANLAMAMISTIM. ASIL BENİM KORKMAM LÂZIMDI !

İŞTE, EN YAKIN MİSÂLİ : ÖRÜMCEKLER! VE İŞTE ONLARI DOYURMAK İÇİN TOP- LADIĞIM BİNLERCE, ÇEŞİTLİ RENKTE SİNEK !..

GEZDİKÇE, AKADEMİDE YAPILAN ÇALIŞMALARIN, AKLIMA KORKUNCE GELEN ACAYİPLİKLERLE DOLU OLDUĞUNU GÖ- RÜYÖR, AMA YİNE DE GEZMEKTEN GERT KALAMIYORDUM!

KORİDORDA KARŞILAŞTIĞIM BİR SAH- NE BÜSBÜTÜN ŞAŞIRMAMA YETMİŞTİ!

DEVAMI VAR

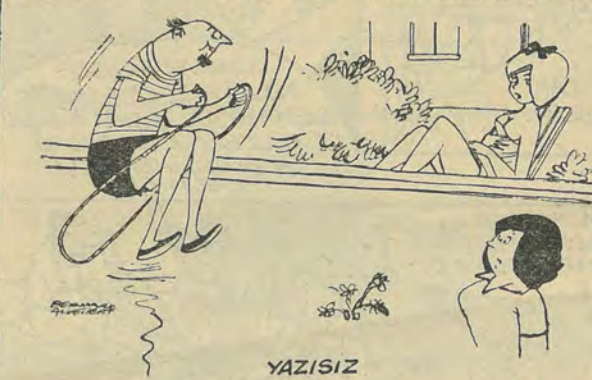
Dünya Karikatürleri

-BURASINI BÖYLE SIK YAPRAKLAR-
LA KAPATTI KOÇAM: KOMSULAR
BİZİ SEVRETMESİNLER DİYE!

-DÜNDENBERİ KARİ-KOCAYIZ ... ARTIK "SEVİYOR MU, SEVMİYOR MU?"
DİYE NE FALINA BAKIYORSUN!

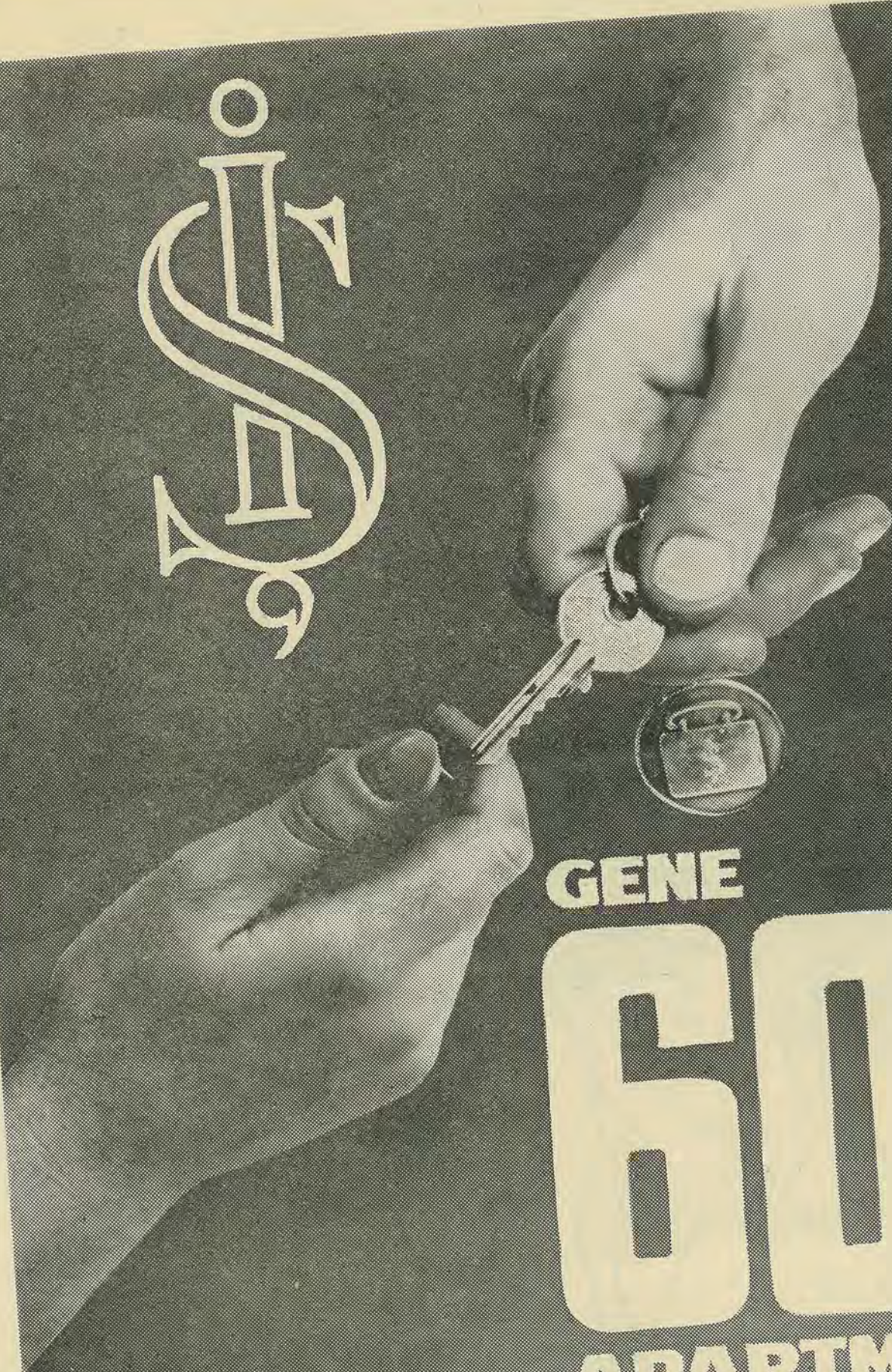
YAZISIZ

-İYİ LOKANTA, TEMİZ LOKANTA... TEK
KUSURU YEMELLERİ AZ PİŞİRİYORLAR!

-GELİN, BAKIN... KOÇAM ŞİMDİ ÇIPLAK RESİM USTUNE ÇALIŞIYOR!

GENE

60

**APARTMAN
DAİRESİ**

(Yeni Ajans: 4733—200)

BİRİSİNİN ANNESİ TURSİL KULLANMAMIŞ

“Kızım pencerenin önündeki sedirde oturmuş, dereden tepeden söz ediyorduk. Bir ara gözüm karşı çeşmede su içmekte olan torunumla, komşumuzun oğluna takıldı. Torunumun gömleği ötekinden çok daha parlak ve beyazdı. Komşumun çok titiz olduğunu bilirdim. Oğlunun gömleğinin rengini garipsedim. Sonra lâf arasında kızım, onların Tursil kullanmadığını söyledi...”

Etrafınıza bakınız... Tursil kullanan aileler derhal belli olur.

Tursil bütün tecrübeli ev hanımlarının kullandığı saf sabun tozudur. Tursil’le yıkanan çamaşırlar yıpranmaz ve mis gibi kokar. Tursil elleri bozmaz. Az Tursil çok iş görür. İşte bu yüzden Tursil diğer bütün markaların toplamından fazla satılır.

**TURSİL gözle
farkedilecek derecede
daha beyaz yıkar**

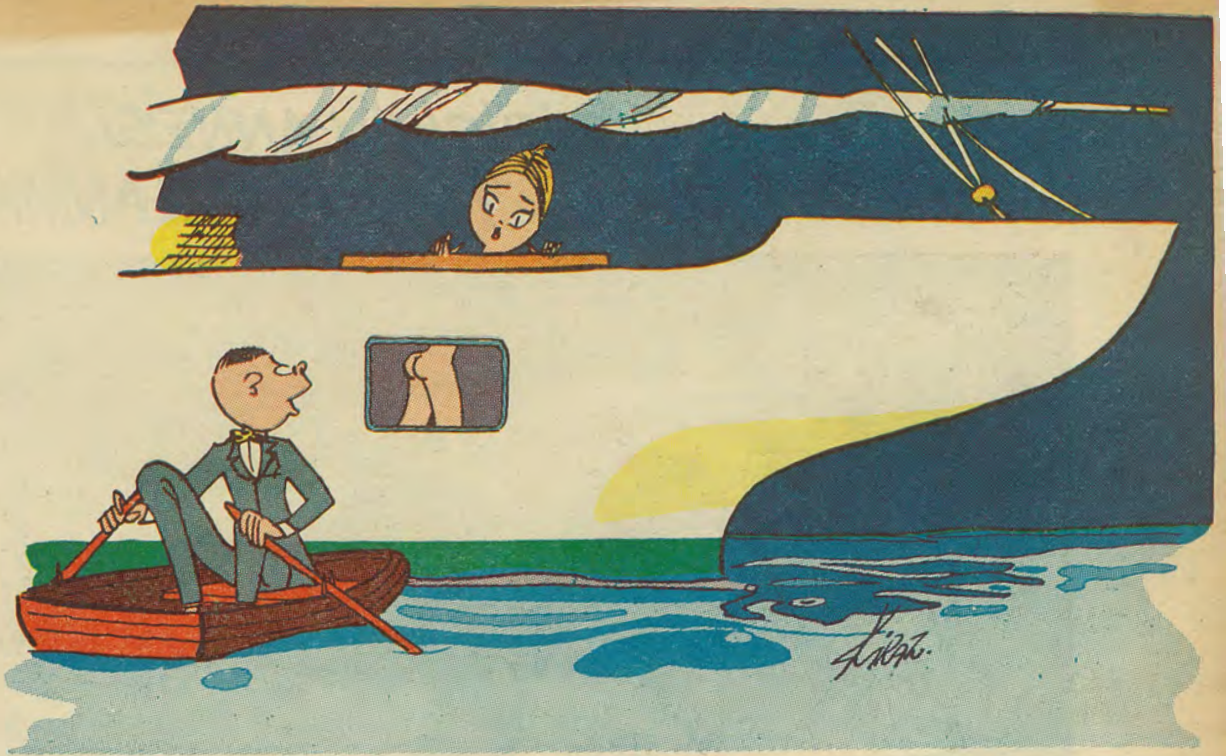

**TURSİL
şimdi
daha zarif
kutularda
satılıyor**

(Manajans: 1158—203)

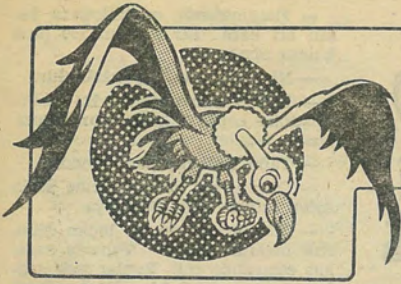
Akbaba

-AAA, SEN HÄLÄ GİYİNMEMİŞSİN !..

-RAHAT RAHAT SOYUN. BEN
BAŞKA TARAF BAKIYORUM !

AKBABA

Yıl: 443 Cilt: 9 Sayı: 38 • Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ • 15 Eylül 1965

EY FAZİLET!

S EÇİMLERE bir aydan az kaldı. Yirmibeş gün sonra, belki buğulu bir gün sabahı, sandık başlarına gideceğiz, listemizi damgalayıp atmak için...

Türkiyede seçimler tek derecelidir, değil mi?.. Türkiyede seçimler hürdür, değil mi?.. Türkiyede seçimler serbesttir, değil mi?

Öyle midir acaba?

Hangimiz sandık başına gider de, adaylığını koyan vatandaşları birer birer gözden geçirir, C.H.P.'den şunu, A.P.'den öbürünü, C.K.M.P.'den berikini, T.I.P.'ten daha bir başkasını beğenir: «İşte benim milletvekillerim» diye listemizi yapar ve tek dereceli seçimin mutlu özgürlüğü içinde oyumuzu sandığa atabiliriz?

Yok böyle şey!

Kapalı odada listeler istif edilmiştir: Şu altı oklusu, şu kıraltısı, şu terazilisi, şu da siyah kartallısı... Beğen beğendiğine bas damgayı!

Efendim, hepsi iyi, hepsi güzel ama ben şunlardan bir tanesini beğenmiyorum. Onun yerine şu bağımsız aday Madanoğlu var ya, onu yazacağım!

Hayır, yazamazsın benim hür vatandaşım, benim serbest vatandaşım, benim tek dereceli özgür vatandaşım!

Sen, milletvekili değil, sen aday değil, sen liste seçeceksin, parti seçeceksin...

Peki ama, bu listeleri kim yapıyor, bu vatandaş üstü güç ki-

min?.. Kim bu bana yol gösterenler? Kim bu kaderime el koyanlar?..

Delegeler!.. Ocak başkanları, bucağ başkanları, lüpcüler, avatacılar, çıkarcılar, sallabaşçılar, almaaşçılar, kör tıraşçılar!

Doğu illerinden birine giden dostumdan dinledim: Adaylığını koyacaktı, bağımsız adaylığını.. Avrupa'da okumuştun. Ömrü boyunca eğilmemişti. Denenmişti. Hemşerileri tanırdılar, tutardılar, severdiler onu...

Gözleri lokma lokma açılmış, parmağı ağzında döndü: Açık arttırmada, adaylık ikiyüzlü bin liradaymış!

Siz buna tek dereceli seçim, siz buna hür seçim, siz buna serbest seçim der misiniz?

O beğenmediğimiz, o utanç duyduğumuz, o demokrasiye aykırı eski tek parti devrinin iki dereceli seçiminde, milletvekillerini doğrudan doğruya seçmezdik ama, hiç olmazsa seçecek olanları biz seçerdik. Bunlar, memlekette adı olan insanlardı, aydınlardı, tanınmış kişilerdi: Profesörler, öğretmenler, baro temsilcileri, ticaret odası temsilcileri, sanayi odası temsilcileri, eski generaller, eski devlet adamları, gazeteciler... İşsiz takımı, kapkaç takımı, açığöz takımı değil!

Büyük seçmen toplulukları, semt semt, oylarını onlara verir: «Dört yıl, kaderimizi ellerinde tutacak insanları bizim adımıza seç» derlerdi...

Şimdi, sırtışık yaban otları

gibi bütün partileri saran politika esnafı, bu işi pençelerine geçirmişlerdir, on parmağı on sütlük pençelerine!

Aralarında, bin türlü pazarlıkla «Sen bana, ben sana» dan sonra hazırlanan listelerin adı yarın ne olacak bilir misiniz?.. Milli irade!

Bari merkez kontenjanları, Nasreddin Hoca'nın göle çaldığı birkaç kaşık yoğurt olsa!.. Hayır, suya su katıyoruz!

Demokrasimiz yirmi yaşında... Ne oldu, söyler misiniz bana?

Halkevlerini demokrasi kapattı, Köy Enstitülerini demokrasi kapattı, minarede Türkçe ezan okuyan müezzinin ağzını demokrasi kapattı, camide Türkçe dua eden hocanın ağzını demokrasi kapattı, Atatürk devrimlerine giden bütün yolları demokrasi kapattı.

Şu keleş kafa da, şu balta sakal da demokrasidir.. Şu kara çarşaf da, şu tek gözlü umacı da demokrasidir.. Şu çıplak tahtaya diz çökmüş elifba çocuğu da, şu oturduğu yerde gözleri kapalı sallanan hafız kursu aptalı da demokrasidir!

Ne dersiniz, doğu dağlarında banka kamyonu soyan eşkıyalar da o mu acaba?

Batı, demokrasiye fazilet rejimi der, değil mi?

Şu manzaraya bakınız: Şarkta fazilet ne hale geliyor!

Bir yanlışlık olacak mutlaka: Ya onlardaki demokrasi değil, başka şey, ya bizdeki...

Yusuf Ziya ORTAÇ

Âdet böyle!

Söze yol ver, yolak ver;
Sohbet seyrini bulsun.
Seğmen ne derse hak ver,
Âdet yerini bulsun!

Seçim bölgeni dolaş,
Hulûl et yavaş yavaş,
«Hu! Hu!» diye salla baş,
Âdet yerini bulsun!

Konuş çık ta tümseğe,
Razı ol her isteğe!
Muhtaç görün desteğe,
Âdet yerini bulsun!

Maksadını örtüle!
Geçmiş devri kötüle!
Bol bol kafa ütüle!
Âdet yerini bulsun!

İşte harman, işte sap,
Nerde haksız iktisap,
Ara sıra ver hesap,
Âdet yerini bulsun!

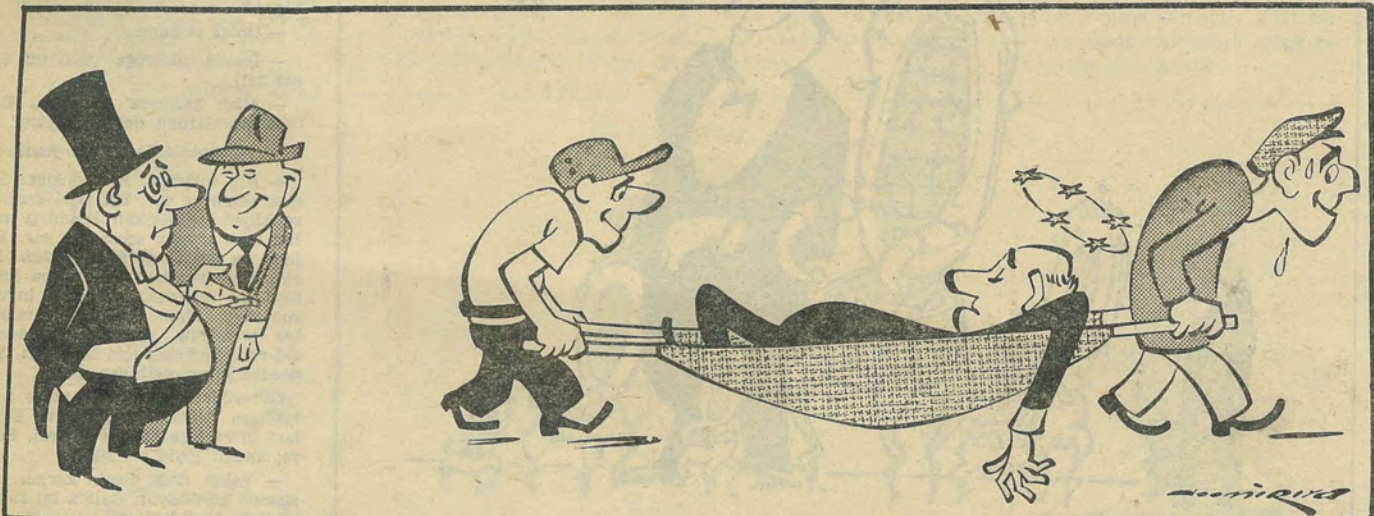
Sağa, sola tekâpu,
Bugünün modası bu!
Bir koltuk kap ba tapu,
Âdet yerini bulsun!

Tavuktan geç toy içtin,
Adam tut «goy goy» için.
Takla at bir oy için,
Âdet yerini bulsun!

Van, Ankara, İstanbul,
Dolaş, ara, ahbap bul!
Nerden seçilsen makbul,
Âdet yerini bulsun!

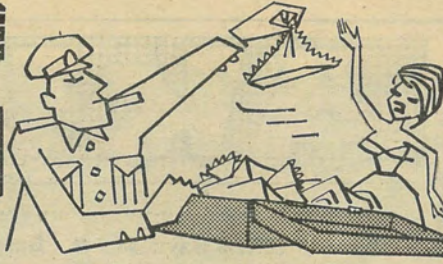
Bir de baktın listen boş,
Sonuç sence pek nahos,
Başka bir kapiya koş,
Âdet yerini bulsun!

Salâhattin KUTLU

— Düşmüş...
— Listedenden mi?

Koalisyon Bozuldu Adnan Veli

YOLCU salonunun holü, mahşer gibi kalabalıktı. Gümrük muayenesini bekleyen bavullar, tezgâhın üstüne sıra sıra dizilmiş, vapurdan çıkan yolcular da sabırsızlanmaya başlamışlardı. Elindeki tebeşirle bavullara «Muayene edildi» işaretini koyan genç gümrük memuru, son açtığı bavulun sahibini yanına çağırdı:

— Bu, ne kadar kıraat böyle, beyefendi? Dedil. Bunların hepsi sizin mi?

Adam, mahcup bir nezaketle, daha ziyade yalvarır gibi cevap verdi:

— Efendim, tabii, Avrupa dönuştü, eşe dosta biraz bir şeyler getirmek...

— Biraz değil ki beyefendi. Bak-sanıza, bavul tıklım tıklım dolu.

— Beyefendiciğim, bendeniz giderken ilgililere sormuştum. Akrabalara birer kıraat getirebilirmişim. Yani, kanuni hakkımış. Onun için aldım.

— Peki ama, sizin 200 tane mi akrabanız var?

— Ah efendim, bir bilseniz... Anne tarafından birçok dayım var. Talât bey, Recep bey, Hüsamettin bey, Kenan bey, Hilmi bey, Necati bey, Galip bey, Reşit bey, Tevfik bey, Niyazi bey, Müştak bey, Enver bey, Samim bey, Hakkı bey, Nusret bey, Cevat bey, Osman bey... Sonra efendim, baba tarafından da amcalarım var, Zühtü bey, Kâmil bey, Lebip bey, Suat bey, Daniş bey, Necdet bey, Kırkor bey, Niko bey, Avram bey... Şey pardon.. Akhım, yazıhanedeki arkadaşlara gitti de.. Amcalarımı sayıyordum, değil mi efendim?.. Salih bey, Nevzat bey..

— Beyefendi, anlaşılan bu kıraatlar sizin akrabalara yetmiyecek. Şu çoraplar, şu mendiller, sonra şu paket peket jiletler.. Şu viski şişeleri, şu karton sigaraları, şu yaz-

lık kumaşlar.. Kuzum bunları hangi para ile aldınız?..

— Hani, kanunen 200 dolar götürmeğe hakkımız var ya..

— Peki ama, siz iki buçuk ay Avrupada kalmışsınız. Yiyecek içecek, otele vesaire masraflarını ödedikten sonra, geri kalanı ile de alışveriş ettiniz.

— Ben Avrupada da akrabalarım da kaldım. Otel parası, yemek parası vermedim.

— Öyle de olsa, ikiyüz dolarla, bu eşyaların yarısı bile alınmaz.

— Ah beyefendi, Avrupa, ne kadar ucuz, ne kadar ucuz bilseniz.. Esasen o dört şişe viski, benim şahsi malım değil. Sizden iyi olmasın, il idare kurulundan Pertev bey adında bir arkadaş ısmarlamıştı. Öntümüzdeki seçimlerde mebus oluyor. Sonra da galiba Gümrük ve Tekel Bakanı olacakmış. O söyledi. Hattâ «İstanbul geldiğin zaman, gümrükte zorluğa uğrarsan hemen bana telefon et» demişti. Ama bendeniz, telefon etmeye lüzum görmüyorum beyefendi.. Öyle değil mi?

— Orasına ben karışmam efendim. Yalnız, bu eşyanın bir kısmını geçiremezsiniz efendim. Gümrük resmine tâbidir.

— Aman rica ederim efendim, biz yabancı sayılmayız ki.. Bizim Ankara'da birçok tanıdıklarımız var. Hem bunlar, bir telefonla her işi hallediverirler. Neme lâzım, size de herhangi bir şey.. Esasen zatı âlinize karşı, derin bir hürmet ve muhabbetim vardır.

— Bana nereden muhabbetiniz olacak? Beni tanıır mısınız siz?

— İyi insan, yüzünden belli olur beyefendi..

— Benim kanuni vazifem, bunlara el koymaktır efendim. Siz lütfen şu tarafa geçin misiniz?..

— Memur bey, rica ederim bun-

lar idare edilmeyecek şeyler değil ki.. İsterseniz, viski'nin iki şişesini nâciz bir hediye olarak size takdim edeyim.

— Ya, demek bir de bunu teklif ediyorsunuz. Ramazan bey!.. Heeey Ramazan bey!.. Lütfen buraya gel. Şu beyle beraber, bavulları alıp müdüriyet odasına gidin. Ben biraz sonra geleceğim.

Adam, eni konu telaşlandı. Ama gümrük memurunun kararlı davranışı karşısında yapılacak bir şey yoktu.

Muayene tezgâhının önünde, dört bavulu ile, sarışın bir hanım duruyordu. Muayene memuru adam akıllı sinirlenmişti. Genç yolcuya döndü:

— Bu bavullar sizin mi hanımefendi?.. Dedi.

— Evet efendim.

— Gümrüğe tâbi bir şey var mı içlerinde?

— Vallahi hiçbir şeyler yok efendim. Şahsi bir iki eşyam var.

— Anahtarlarını müsaade eder misiniz?

— Vereyim ama efendim, emin olun hiçbir şey yok içlerinde..

— Peki, bir bakalım..

Memur, bavullardan birini açtı. İç içe presten geçirilmiş gibi, kumaşla doluydu. Gümrüğe, bir yığın kumaş havaya kaldırdı. Hiçbir şey söylemeden kadının yüzüne baktı. Adamın elindeki demette, 40-50 tane naylon külot ve sutyen sallanıyordu.

— Bunlar nedir hanımefendi?

— Aaa, insanın çamaşırı olmaz mı? Hem böyle kadın külotlarını havaya kaldırmaya ne hakkınız var? Yassıada da öğrendiniz bunu?..

— Bunlar sizin zati eşyanız mı?

— Tabii efendim.

Adam, bavulu daha çok karıştırdı:

— Hanımefendi, şu külotlara bakın bir kere.. Bir insanın 150 tane külotu olmaz ya..

— Niye olmasın?.. Pekâlâ olur.

— Ya bu sutyenler?.. Bu kadar sutyenin hepsini kullanıyor musunuz?..

— Tabii kullanıyorum efendim.

— Canım, bir insan günde sekiz sefer sutyen değiştirmez ya..

— Beyefendi, siz ne biçim gümrük memurusunuz? Vapurla seyahat etmediniz mi? Bunlar pek sağlam sutyen değil ki.. Dayanmıyor. Hele vapur yolculuğunda hiç dayanmıyor. Günde iki tane, üç tane kopuğu oluyor. Sonra, insan terlediği vakit, sık sık sutyen değiştirmek zorunda kalıyor.

— İyi ama, bunlar hiç kullanılmamış ki..

— Gözüm kör olsun, hepsi kullanılmış. Yeni sutyen böyle olur mu hiç?

— Valla, pek kullanılmışa benze-miyor bunlar..

— Size yalan söylemeye mecbur değilim. İnanmazsanız koklayın.

— Koklayım mı? İç yönetmelik gereğince, gümrük memurunun sutyen koklaması yasak edilmiştir efendim. Maamafih işin doğrusunu şimdi anlatır.

Gümrük memuru etrafına bakındı. Kapı tarafında duran bir arkadaşına seslendi:

— Halit efendi..

— Buyrun beyim.

— Koklama memurunu biraz yol-lasana buraya..

— Yollayım beyim.

Arka taraftaki kapıdan, orta boy-lu, çitir pıtır bir hanım içeri girdi:

— Buyrun efendim.

— Meziyet hanım!.. Bu sutyenler kullanılmış mı acaba?.. Bir kokla-yın bakalım, ne kokuyor?

Kadın, sutyenleri teker teker kok-ladıktan sonra cevap verdi:

— Efendim şu ikisi «Soir de Pa-ris» kokuyor. Altı tanesi «Arpège» kokuyor. Şunlar «Maggi Ruff» kokuyor. Yedi tanesi «Joy» kokuyor. Geri kalanları da «Scandale» kokuyor.

— Yani, kullanılmış mı demek istiyorsunuz?

— Öyle anlaşılıyor efendim.

Sarışın kadın, bu sonuçtan mem-nundu. Ama, gümrük memurunun bu işe pek aklı yatmıyordu:

— Peki, siz biraz şu tarafa geçin de, şefe bir danışalım, dedi.

Sırada, yaşlıca bir hanım vardı. Gümrük memuru sordu:

— Sizin çantalarınız bunlar mı bayan?

— Onlar evlâdım..

— İçinde, gümrüğe tâbi bir şey var mı?..

— Allah yazdıysa bozsun. Ben öyle insanlardan değilim oğlum.

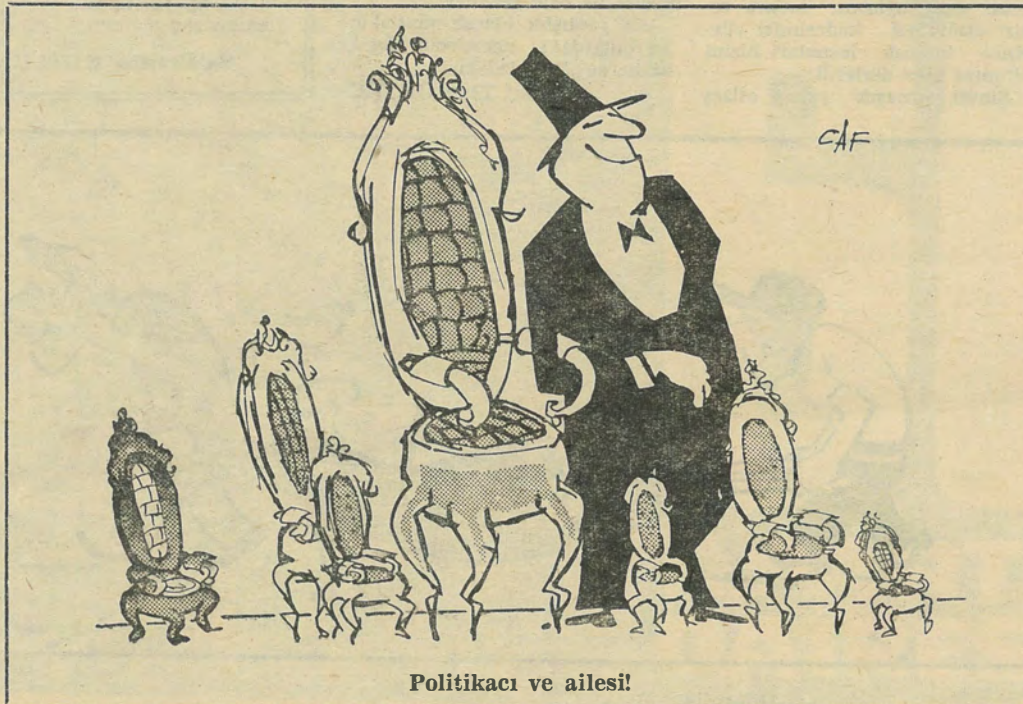
— Bu çantalarda ne var yani?..

— Hiç evlâdım.. Kırkdökük.. Bir tane semaver var. Bir tane üzerini-ze afiyet Amerikan lâzımlığı var. Bir tane namaz seccadesi var. Bir tane de kasıkbağı var evlâdım. Bi-zim kızla beraber, Avrupaya hava tebdiline giderken, yanımda bulun-sun diye aldım. Yalnız, çantamda bir de küçük çanak var evlâdım. Od ağacı yakmak için almıştım. Ya-nardağ memleketinden aldım.

Gümrük memuru çantayı açtı. Kadının dedikleri doğrudu. Eşya-ları birer birer elden geçirdi. Son-ra, kadını şöyle bir sözdü:

— Valde, dedi. Senin karnın pek şişman görünüyor. Galiba bu sıcak-ta fazla giyindin?

— Ah evlâdım, hiç sorma.. Ayrı-tır söylemesi, galiba hamileyim.

Politikacı ve ailesi!

— Yahu pasaportun, seni 65 yaşında gösteriyor.

— Arabı hesabı ile 65 olamam. Anca 63 oluyorum. Muharremde 64'e gireceğim. Sonracıma, hamilelik işine gelince... Kör olayım, buna benim de aklım yatmadı bir türlü.. Zaaar bafura binince, Avrupa havası insana yarıyor.

Gümrük memuru gülmeye başladı:

— İlahi valde, dedi. Hele şöyle içeri gir de, seni de bir yoklasınlar bakalım..

Bu lâfın üstüne, kadının beti benzi soluverdi:

— Ayol, memur efendi oğlum, dedi. Ben evhamlı kadımm, üstelik özürliyorum. Benim üstüme fazla varmaya gelmez, şuracıka pat diye çocuğumu düştürürsem, vallahi, billâhi, iskâti cenin maddesinden altı ay mapuslarda sürünürsün.

— Sen gel bakalım hele şöyle.. Uzun konuştun..

Kadını, kapıdan geçirip Meziyet hanıma teslim etti. Vazifeli memur, hatunun ilkin yeldirmesini, sonra entarisini çıkarttı. İhtiyar, huysuzluk ediyordu. Ama entarisi çıkartınca, belinin üstüne dolanmış renk renk kumaşlar meydana çıktı. İhtiyar, fenalıklar geçiriyor, ikide bir parmağını damağına bastırıyordu.

Salonda, bavulların muayenesi için sıra bekleyenler, ter dökmeye başlamışlardı. Aynacı Davit, elinde valizi ile sokuldu. Gümrük memuru, adamı şöyle bir süzdükten sonra hiçbir şey olmadan ilk çantayı açtı. Eşyaları bir elyle kepeledi. En altta, bir zarf içinde, eline bir deste fotoğraf geçti. Resimlere bir göz attı. Hepsi de müstehcendi. Memur, bunları yolcuya göstererek:

— Ne yapacaksınız bunları? Dedi. Ayıp değil mi böyle şeyler?

Davit, en can alacak yerinden yakanmıştı. Telâşlı bakışlarla karısını aradı. Roza, biraz ötede duruyordu. İşin farkına varacak diye David'in aklı çıkıyordu. Memura doğru eğilip fısıldadı:

— Çok rica ederim, yostermeyiniz. Topağaçta benim iki tane, iyi hanım müşteri vardır. Onlar söylediler ki Parizden geçerken bu resimlerden biraz yetir ve biz estetik için alacağız demişler.. Ben de onlar için yetirdim..

Resimler meydana çıkınca, meraklıları da arttı. Gümrük memurunun başına büyük bir kalabalık toplandı. Davit telâş içindeydi. Bu sırada kalabalığın arasında bir kaynaşma oldu. Arkasından bir kadın çığlığı duyuldu. David'in karısı Roza, bağırmağa başlamıştı:

— Olamaz.. Yınamıyorum. Otuzyedi senelik kocadan bu ihaneti beklemeydim. Bozulduuuu!.. Otuzyedi senelik koalisyon, ma parol dönür bozuldu...

Adnan VELİ

— Köyünüzü aydınlatacağınız!..

MİLLÎ Birlik Komitesinde, Madanoğlundan başka tek adam var mı:

«Ben, millete verdiğim sözde durdum» diyebilecek?

Temelli, daha doğrusu temelsiz senatörlerimizden hepsi, radyolarda konuşan o 27 Mayıs sabahının tok sesi ile: «Bir iç çatışmayı önlemek için bu ihtilâli yaptıklarını» söylemişler ve «Hepimiz, bugünkü rütbelerimizle eski vazifelerimize döneceğiz» demişlerdi.

14 ler, kendilerini temelli senatörler dışında tutabilirler mi?.. Sanmam. Çünkü onların silâh arkadaşları eli ile sınır dışı edilmişlerindeki tek neden, galiba eski vazifelerine hiç dönmek niyetinde oluşları idi!

Yalnız tek adam, yalnız korgeneral Cemal Madanoğlu, iki yana da karşı koydu ve hem emekliye ayrıldı, hem Millî Birlik Komitesinden çekildi. Yoksa, onu da bütün seçim kaygılarından uzak, temelli senatörler arasında, temelsiz bir senatör olarak görecektik bugün!

İhtilâl, bize sözünü tutan bir adam kazandırmıştır. Bu,

Madanoğlu!

politikada eşini çok değil, az bile görmediğimiz bir tiptir.

Ben, Madanoğlu ile ihtilâlden sonra tanıştım. Şimdi aile dostuyuz. Yaşayışı göz

önündedir. Gizlisiz adam olarak, apaçık geçirdi dört yılını: Doymaz bir iştahla okuyarak. Dinlemek, anlamak, öğrenmek isteği ile konferanslara, açık oturumlara koşarak.. Yurd içi, durmadan dolaşarak...

Otuz yıllık dağ adamı, silâh adamı, şimdi kitap adamı, kafa adamıdır da. Memleket sorunları üstünde düşünen başı ve söyleyecek sözleri olduğunu yakından biliyorum.

Bütün dost, arkadaş zorlamalarına dayanarak temelli senatörlüğü kabul etmeyen bu karakter adamı, şimdi bir gülümseyişine kapıları ardına kadar açılacak bütün partileri itip tek başına, bağımsız adaylığını koyuyor İstanbul'dan...

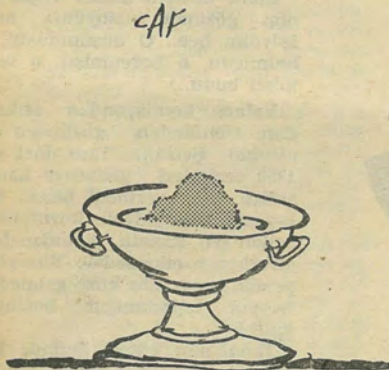
İki buçuk milyonluk eski başkentten istediği yirmibeşbin oydur yalnız!

Okullar şehri İstanbul! Liseler şehri İstanbul! Üniversiteler şehri İstanbul! Öğretmenler şehri İstanbul! Aydınlar şehri İstanbul!.. Bu yirmibeşbin oy ondan esirgeyecek misin?

Dört nüfuslu bir seçmen ailesinden üçü, istediği partiye, istediği listeye versin oyunun... Yalnız biri, Madanoğluna yeter!

27 Mayıs 1960 sabahı, radyolarda verilmiş sözü tutan tek adama verilecek oylar bir şey ispat edecektir: Söze ne değer verdiğimizizi!

Günün şarkısı :

Biraz kül,

Biraz duman,

O ben'im işte!

BİZİM YOKUŞ

Ankara'nın Bizim Yokuşu!

ANKARA'da karaya vurmuş bir balıktım. Oltaya takılı balık, denizi bulmak için, her çırpışta nasıl topraktan havalanıp toprağa düşerse ben de öyleydim. Bizim Yokuş'u bulmak için, Meclis kapısından çıkıyor, Ankara Palas'a düşüyordum. Ankara Palas'tan çıkıyor, Meclis'e düşüyordum...

Seçimi kazanan C.H.P., dört yıl uykusuna dalmıştı. Yazılarını İstanbul'dan telefonla alan Ulus bile beni unutmuştu artık...

Bir gün, altında imza yerine tek yıldız, minicik bir fıkra yazdım. Minik ama — hadi biraz övüneyim — dumdum kurşunu... Ertesi gün birinci sayfasında çıktı Ulus'un...

Birkaç gün sonra bir tane daha yazdım. O da çıktı...

Ertesi hafta, daha sonra verdiklerim de... Altında imza olmayan yazılara parti gazetesinde yer bulmak kolaydır: Kıskaçlığı çekmez!

Bir gün, İnönü sormuş:
— Kim yazıyor bu fıkraları?
— Yusuf Ziya, demişler...
Galiba «Yazmasın» demesini bekliyorlarmış.. Ama o:
— Söyleyin, demiş, her gün yazsın!

O günden sonra, bizim imzasız fıkralarlar bir daha Ulus'a girmedi!

Hafta sonları, trene atlayıp İstanbul'a koşuyordum, Bizim Yokuş'a... Bir kere olsun aklımın, gönlümün Ankara'da kaldığını hatırlamıyorum. Ama hafta başları Ankara'ya dönerken, trene yalnız şapka, yalnız esvaplarım, yalnız pabuçlarım biniyordum. Asıl ben, kafam, gönlüm, İstanbul'da kalıyordu, Bizim Yokuş'ta...

Böyle bir dönüş günü, Mecliste ki posta kutumda, uzun, güzel bir zarf buldum: Cumhuriyet Halk Partisi genel sekreterliği damgalı...

Bu bir davet mektubu idi: Çok partili, demokratik hayata girmiştik. Yayın ve propaganda işleri bu yeni hayata göre düzenlenecekti. Bir komisyon kurulmuştu. Yeni şartları hazırlamak için ben de bu komisyonda üyeymişim. Falan gün, filân saatte, parti merkezinde toplanacaktı...

Gittim. Toplantı odasında yedi kişiydik, Genel Sekreter yardımcısı Nafi Atuf Kansu'nun başkanlığında: Falih Rifki Atay, Nihat Erim, Tahsin Banguoğlu, Refik Ahmet Sevilgil, Kemal Turan, ben...

Konuşma, Kansu'nun açışı ile başladı. Bizleri öven tatlı sözlerdi bu açış: Bilgimizden, tecrübe-

mizden faydalandıracaktık parçamızı...

Genel Sekreter yardımcısı susunca, Ataydan sonra ben söz aldım:

— Biz, neler yapacağımızı araştırmadan önce, siz neler yapıyorsunuz, dedim, önce onu anlatınız bize...

Nafi Atuf anlattı:

— Ulus gazetesini çıkarıyorlardı, Ulus'un akşam sayısını çıkarıyorlardı. Halk için, köylü için Karagöz gazetesini çıkarıyorlardı. Aydınların, gençlerin,

Falih Rifki Atay
Gülerim ağlanacak halinizel

sanatçıların dergisi Ülkü'yü çıkarıyorlardı... Bir de... Sivas'ta bir gazete çıkarıyorlardı, günlük bir gazete... Ülke!

Ülke bir vilayet gazetesiydi değil. Bir deneme idi. Bir İstanbul gazetesi idi bu: İç ve dış yapısı ile bir İstanbul gazetesi... Yarın başka illerde de böyle matbaalar kuracak, böyle gazeteler çıkaracaktık!

Yani Nasreddin Hoca'nın yoğurt kasesini, tahta kaşığını almış, göle maya çalışıyorduk!

Olmazdı böyle şey.. Olmazdı böyle şey... Sivas'ta Sivas gazetesi, Konya'da Konya gazetesi, Adana'da Adana gazetesi çıkarıldı. Bu güzel illerimizin ne sosyal, ne politik havası bir İstanbul gazetesi beslemeğe yetmezdi. İstanbul gazetesi, Türkiye gazetesi idi. Onu, bütün illeri, ilçeleri, bucaklarıyla bütün Türkiye okurdu. Ama bir Sivas gazetesini Ankara'da, İstanbul'da, İzmir'de, Eskişehir'de okutamazdık. Sivas bile kendi gazetesine şöyle bir göz atar, yine postayı beklerdi: İstanbul gazeteleri gelsin diye!

Dört yüz bin lira sermaye konmuştu bu Ülke için... Bugünün parası ile ne eder?.. Dört milyon, değil mi?

Böyle bir paranın yarısı bile, o günlerin altmış üç vilayetindeki bütün C.H.P. sempatisini gazeteleri birer güzel, sevimli, okunur gazete yapmaya yeterdi.

Bakardık elimizdeki küçük gazeteye:

— Senin başlık harflerin eskimiş, al yarım kasa 36 siyah, yarım kasa da 48...

— Senin merdanelerin bozulmuş, bir sandık tutkal gönderiyoruz, biraz da 10 punto beyaz...

— Bugün, kamyonla naminize yarım ton kâğıt yola çıkarıldı...

Sonra, Genel Sekreterlikte bir basın masası. Her C.H.P. li yazar, haftada iki yazı getirecek buraya... Daktilolar, bunları çoğaltıp, il ve ilçelerdeki gazetele- re gönderecek...

Daha buna benzer şeyler.

Ülke mi ne olacak?.. Hemen kapatılacak, hemen... Hemen kapatmazsak, dört yüz bin liradan elde kalan altmış, yetmiş bin lira da eriyip gidecek... Belki yeni yardımlar da aranacak.. Belki bankalara da borçlanılacak!

«Zararın neresinden dönülürse kârdır» sözü, bu Ülke denemesi için söylenmişti hence...

Konuşulacak şey daha çoktu: Ülkü dergisi, dört kere gömülüp, dört kere mezarından çıkarılmış bir fikir ve sanat leşi idi artık.. Artık kimse almıyor, kimse okumuyordu onu.. Burulup kâğıda sarılarak postalanın bu dergiye, milletvekilleri şu adı takmıştı- lar: Boru mecmuası.. Mektup kutularında görünce, okumadan değil, açmadan atıyorlardı... Karagöz, çağını doldurmuş bir halk gazetesi, bir köylü gazetesi idi. Halk değişmiş, köylü değişmiş, ama Karagöz değişmemişti!

Bu Karagöz'ün bir hikâyesini anlattılar bana, yazmaya değer:

Parti yöneticileri, kalemi halk ağzına yakın bir yazara verir Karagöz'ü...

Yazar, o günkü satış devam ettikçe belli bir aylık alacak... Ama, her artışta ayrı bir ikramiye...

Başlar Karagöz'ün satışı artmaya: Bu hafta bin, ertesi hafta ikibin, daha ertesi hafta beşbin, onbin.. Allahını seven tutmasın!

Eh satış artar da yazar durur mu?.. O da başlar fazla satış pa- yını kasadan çekmeğe...

Nihat Erim
46 nın 35 lerinden

Derken günün birinde oyun meydana çıkar: On alana elli, yüz alana beş yüz göndertiyor-

muş bayiler adına mektuplar düzenleyerek...

Kamyonlar dolusu iade kapıya yığılırken, o güne kadar Allah ne verdiyse kıvrıran Karagözü de şapkasını alıp arka kapıdan çıkıp gider!

Hepsini ele alacaktık bunların... Yalnız akşam olmuştu artık. Tek konu üstünde oy birliğine vardık Ülke kapatılacak, dört yüz bin liradan arta kalan para kurtarılacaktı!

Partiden çıkarken, politikada kaybettiğim gazeteci keyfimi yeniden bulmuştum: Ankara'da bir Bizim Yokuş kuruyorduk...

Aradan bir hafta geçti, on gün geçti, onbeş gün geçti. Bir daha

İsmet İnönü
Saçlar 46 dan sonra ağardı..

çağırılmadık o günden sonra...

Arkadaşlardan birine sordum:

— Ne oldu bizim toplantılar kuzum?.. Vaz mı geçildi?

Acır acır yüzüme baktı:

— Bilmiyor musun?

— Bilmiyorum!

— Toplantılar devam ediyor...

Yalnız senin yerine Fuat Bayramoğlu'nu aldılar!

— Yaaa... Neden?

Etrafına bakındı, yalnızdık. Ama yine de sesini fısıltılaştırdı:

— İnönü kızmış fena halde, Ülke için söylediklerine!

Sayın Cumhurbaşkanından ne beklerdim ben, bilir misiniz?.. Konuştuklarımızı duyunca, lütfen beni çağırın ve:

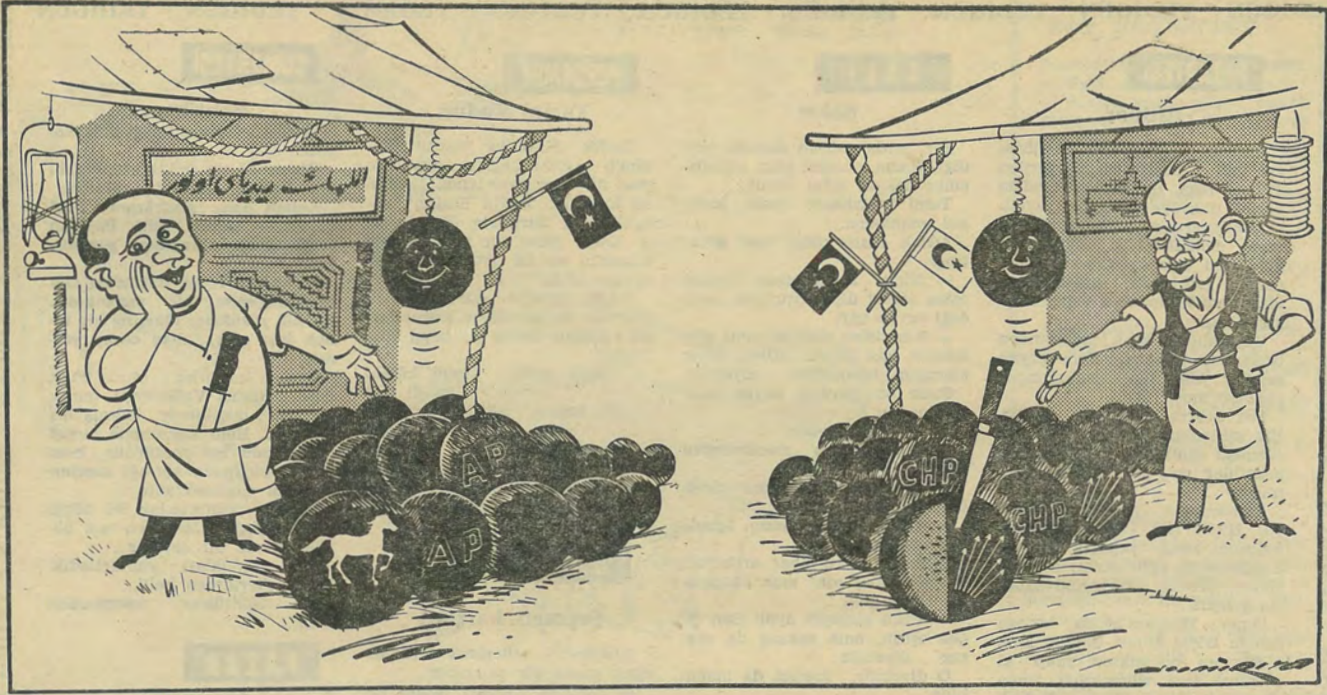
— Yusuf Ziya, desin, Yokuş- tan seni getirdiğime ne iyi etmişim.. Keşke Ülke'yi çıkarmadan sizlere danışsaydık.. Teşekkür ederim hizmetine, çalış, faydalı ol!

Bunu demedi İsmet Paşa. O- nun gözünde suçluydum ben, âsiydim ben.. O düşünmüştü, o bulmuştu, o beğenmişti, o istemişti bunu...

Yalnız komisyondan atıldım. Gönlünden, gözünden de atıldım Şefin... Tam dört yıl, 1950 seçimleri gelinceye kadar selâm bile vermedi bana.. Bir toplantı günü, Meclis koridoruna açılan çift kanatlı kapıdan ben girerken o çıkıyordu. Yüz yüze geldik, ama göz göze gelmedik. Saygılı toparlanışım boşlukta kaldı!

İnönü'nün öfkesi önünde her şey küçük kalırdı, kendi büyüklüğü bile!

Yusuf Ziya ORTAÇ

— Seç seç al... Kabağına yok para!

Ankarâ mektubu

Hediye - Behiye !

Amerikalılar bu hediye meselesi-ni kökten halletmişler: Cumhur-başkanlarına verilen hediye, kim-den gelirse gelsin, 25 doları aşarsa, hazinenindir. E Amerika Cumhur-başkanı da insandır. Hele hanım sultan karısı kat be kat insandır: Nadide bir kürk, ümit ışıltısıyla ya-nan bir pırlanta, onun da kat be kat insan kalbine kalkınma hızları verir. Ama prensip prensiptir. Ha-zine alır sinesinde eritir «devlet» hediyesini!..

Son yolculuğunda, «bunca netice alınan» Rusya yolculuğunda (yol-daşlar mükrimdir) hükümet çiftine muhakkak şana yaraşan hediyeler sunmuşlardır. Ayıbi yok nezaketi var meselenin, sunmuşlardır!.. Me-rak ediyorum nelerdir? Sizler me-rak etmiyor musunuz sevgili okur-larım?.. Etmiyor musunuz?

Merakınızı kıvamında tutun: Na-sıl olsa, hâtırâ değerini aşarsa, Baş-bakanımız açıklar ve hazineye nasıl olsa devreder. Açıklama yapmazsa, bilin kiili, yoldaşlar nezakette ha-fiften kusur etmişlerdir!

Bir zamanlar devletler devletlere garip hediyeler verirdiler: Mümtaz «kuçukkuçular» falan. Şimdi tabii biz değiştik, bizimle beraber dünya da değişmiştir, bizden geri kalma-mak için!..

Onun için, kudretli bir devletin, kudretli bir Başbakana sunduğunu, veya sayın eşine, bilmek isteriz: Nasıl olsa açıklanacağına göre, taş-ma sabrını taşıma, e mi? Taştın da ne oldu?

Maas almıyormuş!

Bu sahiciikten böyleymiş: Süley-man Demirel, makamının maaşını almıyormuş! Kötilenecek jest de-ğil, ama ne ifade eder?.. Jest işte!

Böyle jestler vatandaşları doyurmu-yor. Böyle tokluk jestleri!

Maaşını almasa da, maaşının 100 mislini, ayda hazineye bağışlasa da, vatanın yüzeyinde ne değişiyor ki? Milyarder Hacı Ömerin ödediği sa-daka vergiye mi tesir ediyor? Muş-ta, inde doğmuş, ve doğuştan mah-kûm çocuğu mı?

Bizde, başka şey olmadığı için, ancak böyle jestler var!.. Tok kar-nım, ne diye beğenmezsin?.. E, tok ağrılamak güç!

Klark !

TRT Osman, TRT olmiyan Ürgüplüye nâme gönderiyor. TRT ol-miyan Ürgüplü tepeden cevap ver-iyor:

— «Şahsiyatla uğraşanlara cevap edeceğim yok!»

Aferi!.. İşte vakit israf edilme-meli böyle! Şu günlerde, sokaktaki vatandaşla biz gazeteciler nabız na-bızayız. Belki sayın Başbakanı bu nabızın atışı ilgilendirir:

— Abla, Başbakan TRT Osman'a Klark geçiyor.. Neden acaba?

— Klark'ı bilmiyorum ki nedeni-ni bileyim!..

— Klark be abla... Yani fiyakal..

— E, sen söyle, neden?

— Seçimlere bir ay kaldı da on-dan... Yeni koalisyona hazırlık!.. Eskiden böyle Klark geçer miydi, TRT Osmana?..

Gördün mü kaşlarına kır düşmüş öfkeli Başbakanım, sokaktaki ço-cuk benden çok gazeteci... İşte ona Klark geçilmiyor artık!

Nimet ARZIK

Londradan

Sizi nerede görmüştüm?

Bilmem gözünüze çarptı mı? Amerika ile Avrupa arasındaki mesafeyi hava yolcularının ya-rım saatte katetmeleri için yeni bir taşıt aracı yapılmış. Bu araç, saatte 17.500 km. hızla gide-cektir.

Ne sürat değil mi?.. New York'tan havalandıktan yarım saat sonra Paris'te olacaksınız.

Bu gidişle şöyle konuşmalara şahit olacağız artık:

— Affedersiniz, ben bugün sizi bir yerde görmüştüm ama, aca-ba neredeydi?.. New Yorkta mı, Moskova'da mı, yoksa Stokholm-de miydi?..

Üç dakikaya indirdiler...

İngiltere'de MAGNA CARTA'nın, yani İngiliz halkının hak ve hürriyetlerinin yazılı bulunduğu Büyük Ferman'ın 750 nci yıldö-nümü kutlandı geçen hafta.

Bu konuda bir makale yazan İngiliz yazarlarından biri, fer-man'ın özeti belirtebilmek için şöyle diyordu:

Bir memlekette hürriyetlerin işleyip işlemediğini anlamak için şuna bakmak gerek. Polis daire-sindeki yetkilinin «Höt, bu böyle olamaz, işte o kadar!» diye hita-bına! Oradaki yurtaş buna «Ya, bu hareketin yapılmaması ge-rektiğini kim söylemiş» şeklin-de serbestçe cevap verebiliyor mu, veremiyor mu?

İngiltere'de verebiliyor mu ve-remiyor mu bilmiyorum. Bu, işin siyasî hürriyet yanı. Fakat geçmiş yüzyıllarda işçilerin ezil-diği İngiltere'de Büyük Fer-man'ın 750 nci yılının kutlandığı günde iktisadî hürriyetlerde na-sıl bir noktaya ulaşıldığını İngi-liz gazetelerindeki bir haber çok güzel gösteriyordu:

— Fabrikasında iki kişi üç dakika fazla çalışmayı red-detti... Ve bütün işçiler grev yapt!

Reşit Aşçıoğlu

Bazı illerde aday seçecek delegeler oylarını açık arttırmaya çıkardılar.

— Gazeteler —

Delege — Haydi satıyorum.. Altıyüz, altıyüzelli... Yediyüz, yediyüzelli.. Sat... Sat... Sattum!

«Hiçbir partinin seçim programında geceköndü dâvası yok.»

— Buyrun baylar, burası daha konforlu!..

Ne yaparlar?

Nasreddin Hoca'ya sormuşlar:
— Eski ayları ne yaparlar?
— Kırpıp kırpıp yıldız demiş.
Merhum sağ olsaydı da şimdi sorsalardı:
— Eski milletvekillerini ne yaparlar?
Hocanın vereceği cevabı biz söyleyelim:
— İdare meclisi âzası!

Kartvizit

Adam matbaadan içeri girdi:
— Bir kartvizit istiyorum...
— Yapalım efendim.. İsminiz?
— Ümit Umar...
— Altına bir şey yazılacak mı?
Adam gerindi:
— Sabık milletvekili aday adaylarından!

İnanma!

Osman Bölükbaşı'ya sordular:
— Yoklamayı kaybeden bir Kayseri adayı, az daha Turhan Feyzioğlu'nu öldürecekmiş.. Doğru mu acaba?
— Yok canım, dedi Bölükbaşı... Çok sinirlidir o.. Etinden ne pastırma olur, ne sueuk!

Selâm, Kelâm!

Çoktandır herkesi unutan bir dost,
Dün salmış bize bir Tanrı selâmı!
Meğer o da kapmak istiyormuş post,
Fazla iltifattan belli meramı,
Göndermiş selâmı, düzmüş kelâmı!

Böyle günlerde mi ahbaplık sade?
Anlaşılan bitti dört yıllık vâde!
Huylar değişmemiş, bize müsaade,
Okuduk eskiden biz bu ilâmı,
Konuya, komşuya selâm, kelâmı!

Maksatları cidden hizmetmiş yurda,
Yarışmaya girmiş kör de, kanbur da!
Yaya kalacaklar, daha ilk turda,
Bu bir illet midir, bir iptilâ mı?
Göndermek selâmı, açmak kelâmı!

Bütün demeçleri kulaktan dolma,
Her zaman yutulmaz yalancı dolma,
Karacaoğlan demiş: «Boşa yorulma!»
Söz hakkı hep sağa, ya da sola mı?
Ortanın yok mudur hiçbir kelâmı?

Nerede koydunuz taş taş üstüne?
Fikriniz, zikriniz maaş üstüne!
Methiye yazılmaz tıraş üstüne,
İşiniz, gücünüz yaldız, cilâ mı?
Selâma eyvallah, kesin kelâmı!

Bir olmak gerekir halkla Mebusan,
Saylav mı sayılır Mecliste susan?
Milletvekilliği şayet umarsan,
Önce hallediver geçim belâmı,
Sonra maksadına çevir kelâmı!

Cevaplandır şimdi benim sorumu:
Atının rengi ne? Kır mı, doru mu?
Saha yalnız Meclis koridoru mu?
Sizde akıl var da el budala mı?
Sallayın selâmı, alın kelâmı!

Şimdi başkalaştı kazın ayağı,
Geçti siparişle seçilme çağı!
Esirgemeyiniz pilâvdan yağı,
Bu işin başkaca yok cimi, lâmı,
Kimse hazmetmiyor kuru kelâmı!..

Salâhattin KUTLU

İstanbul — Ankara yolu arasında çalışan şoförler uyuyorlar.. — Gazeteler —

Üzüntü!

Adaylığa adaylığını koymuştu.
Yoklamada kaybetti. Komşular teselli ediyordular karısını:

— Üzülme hemşire, üzülme...

Kadın, gözleri yaşlı, boğuk boğuk cevap verdi:

— Nasıl üzülmiyeyim kardeş?.. Bizimkinin kaybettiği yetmiyor muş gibi ablamın kocası kazandı!

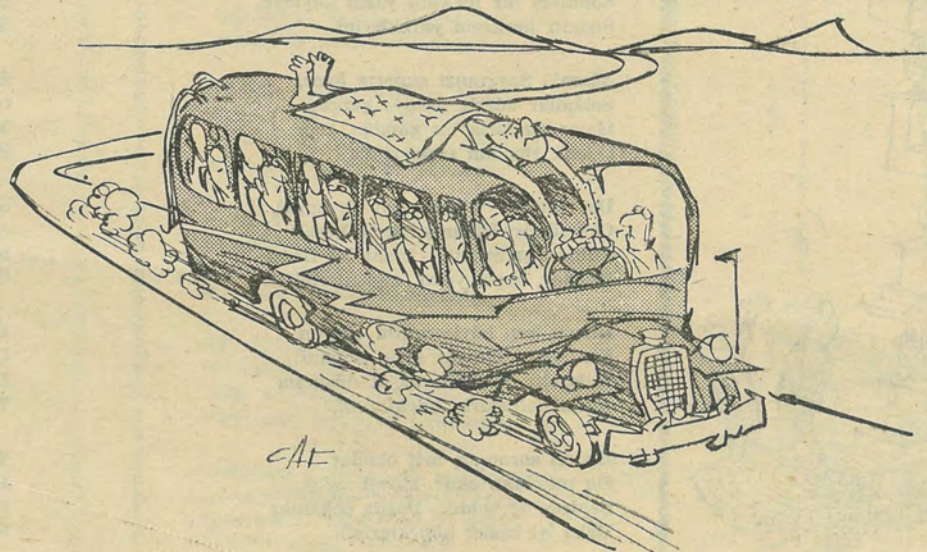
Tahtakurusu!

Bektaş, tahtakurusunu iki parmağı arasında ezdikten sonra, gözlerini gökyüzüne kaldırıp mırıldanır:

— Allahım, bunu yaratırken hiç kokusuna bakmadın mı?..

Neden mi anlattık bu fıkrayı?

İnsan, listelerdeki bazı isimleri görünce, tahtakurusu ile Bektaşiyi hatırlıyor da!..

YAZISIZ